

ELŐFIZETÉS

HETIEN:
Egy évre ..... 24 huzona.
Egy hónap ..... 2 huzona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 huzona.
Egy hónap ..... 2 h. 40 f.

HIRDTÉSEK:
4-huzosban perit sor egyszer 20 ft,
minden következőnél 16 ft.
Nyitász perit sor 40 ft.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyetemi
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, december 8.

Mai számunk főbb közleményei:

Szófecsérlés.
A román püspök és az aradmegyei közigazgatás.
Husz forint — és teljes elítélés.
A győztesek.
Lázár tábornok póra.
Szakadás az aradi románok között.
Az „eltűnt Kossuth-pénzek.”
A zsúrhiána.

Frázis-ipar.

Arad, december 7.

Mikép fog a kereskedők és iparosok alkotmányos napja eldőlni: azon most már aligha lehet változtatni. Bizonyos, hogy a kereskedelmi és iparkamarának nagy hivatása van s ennek a hivatásnak betöltése sokban függ azoktól, a kik a kamara tanácskozásain részt fognak venni. De elvégre, az iparosoknak, kereskedőknek is a maguk joga, hogy az izlést és pártszempontot bekeverjék a közgazdasági ügyekbe. S ha Justh Gyulának az elvesztett paradicsomért némi kárpótlást ad az, hogy a kamara iparos tagjai esetleg tulnyomóan mint függetlenségi pártiak választatnak meg, nem vagyunk olyan fekete májuak, hogy ezt a csöpp sikert a függetlenségi párttól egészen elirigyeljük.

Másról van szó. Körlevélről, a melyet a „függetlenségi iparosok szervező bizottsága” kent a szavazólapja mellé, s amely visszavezet a multak kedélyes világába, a mikor az ipari közéletet a „szó-ipar”, meg az „ipari elpohárkázás” alkotta. Az egyik em-

bere ennek a pirosabroszos kornak ma is él, noha, számolván a guszthus változásával, már nem üzi a „kisipari koszoruk” körében a régi mesterséget: Huzó István. Visszavonulván, maga is talán arra a hitre jutott, hogy az új iparos nem a „vándor-poharacska” mellett, hanem komoly, oskolázott és magukat mind-mind jobban pallérozó emberek módjára tanácskoznak a közösség dolgai fölött.

Igy is van bizonynyal, csak a már említett szervező-bizottság nem tud róla. Annak a felhívásnak, amelyről szó van, s amelyet el kellene tenni kortörténeti emlékeknek, nem az a legnagyobb hibája, hogy goromba. Választás van, korteskedünk; akinek a káromkodás a kortes-eszköze s az érdekeit arra bizza, hát éljen vele. Hanem más itt a hiba. Olyan hebehurgya, összefüggés, értelem nélkül való szó-keverék, aminőt csak a husz esztendő előtt való pohárköszöntőkben csaptak össze. „Csizmadia és kéjgáz”: ennek a mintájára van egybelőtytyentve: mungó, bérenc, közös vám, bécsi rongy presszió, bünlajstrom és egyebek, amelyeket a felhívás szerkesztői külön-külön bizonyára olvastak egy és más szónoklatokban, ahol igen megtetszett nekik és most alkalmazták ott, ahol nincs is helye, akár a szerecsen a bokáján a kézelőt és a hátán a gamásnit.

Hát mi nagyon szeretnők tudni: ez a hang, ez a nagyszáj-ipar, ez a zagyva szó-halmozás, — ez az a stilus, amelylyel ma az aradi iparossal

beszélni lehet? Azt képzeltük, hogy aki a mai iparost, az intelligens osztályhoz joggal számítható, józan, felvilágosodott embert fölkeresi, különösen, ha a bizalmát kéri: illendően fölöltözködjék, megtésülködjkék, kikefélkezzen, úgy lépjen hozzá s azon a hangon szóljon, amelyben megvan a tisztelet mellett annak föltételezése, hogy a megszólított érti, fölfogja a beszédünket. A függetlenségi fölhívása azonban mást jelent; azt akarja mutatni, mintha káromkodással kellene hívni az iparost s belé kellene nyomni a régi fajta magyarok szónoki művészetét? Hát ez lealázó a józan iparosságra.

A választás kimenetele most már nem annyira fontos. Az érdekes és megfigyelni való, de meg tanuságot rejtő is, hogy mi fog hatni az iparososztály nagy tömegére. Az az irány-e, amely a jelöltek megválogatásában is kifejezésre juttatta, hogy a művelt, a közügyekhez értő, komoly iparosokat akarja megbecsülni, amely fölhívásában is úgy aposztrofálja a választókat, mint értelmes, józan, a maguk tiszta eszével ítélő embereket, vagy pedig a régi kocsmai szónoklatok beszéde és hangja-e, a bokkrétába kötött dallamos kiszólások és a politikai beszédekből szarka-módra elcsent és alkalmazott zengő hangok-e? Körülbelül e kettő között van a választás, — a személyek mellékesek, sőt a pártszempont is. Ha a választás csakugyan azt mutatná meg, hogy az iparososztály többségének ma is a nagyszáj-

Az osztó igazság.

Irta: Lengyel Géza.

— Ki ez az ember, aki olyan barátságosan köszönt neked? — kérdezte Bors Tamást a felesége.

— Ez a legundokabb ember a világon — felelte Tamás. — A képviselőházból ismerem, még abból az időből, mikor a „Magyar Kürt”ben irtam minden nap miniszterek és más kormányosztópok elmésségelt.

— Ujságíró?
— Nem. Képviselő.
— Kormánypárti?
— Dehogya. A legvérmesebb ellenzéki. Váry László.

— Jókat irtál róla?
— Nagyon rosszakat irtam róla. Nem a lapom miatt, hanem mert utáltam. Ez az ember a legkongóbb frázisokkal és a legnagyobb rosszhiszeműséggel támadott kormányt, minisztert, pártot. De csak írásban. Aláírja a legbárgyubb cikkeit és a nevét ismerik az egész országban. A parlamentben azonban hallgat. Ott soha föl nem szólal, oda csak üzleteket lebonyolítani jár és barátkozik mindenkivel. Rólam fölfedezte, hogy földiek vagyunk. Azóta tíz lépésről kiabálja felém, valahányszor találkozunk:

— Hiába, csak a bácskaiak tudnak igazán írni.

Bors savanya arccal kavargatta tovább a

kávóját, mintha megbánta volna, hogy ennyi szót vesztegetett erre az utálatos emberre. Az asszony fölhuza a keztyűt és fölállt:

— Hát a színházba értem jössz?
— Elmegyek — felelte Bors és már beletemetkezett a lapokba. Talán tíz percig olvasott, mikor fölriasztotta egy harsogó köszöntés.
— Jó napot, kedves Tamás öcsém! Magát keresem.

Váry László volt. Bors köszönt és minden érdeklődés nélkül várta, mit akar tőle ez az ember.

— Egy cikkre volna szükségem, — kezdte Váry — egy finom, jó cikkre.

— Hiszen a képviselő ur nem foglalkozik irodalommal.

— Az igaz. Nekem politikai cikk kell.
— Én meg mostanában csak irodalmi cikkeket írok. Eleget dicsértem már a minisztereket.

— Baj is az, kedves öcsém. Most szidja őket egy kicsit.

Azzal nem is várta, mit válaszol Tamás, csak kezdte mondani, milyen cikk kellene. Hogy megint nagy terveket kovácsol a kormány és hogy ebből nagy baj lesz. Elmondta apróra a maga ismert frázisait, azután két tizedet szedett elő.

— Itt van előre a honorárium, kedves öcsém. Most itthagynom, egy óra múlva vissza-

jövök. Röviden írja csak és keményen. Isten áldja meg.

Bors a mellényzsebébe gyűrte a pénzt. Bámult egy darabig, azután megrántotta a vállát, hozatott szivart, papirt és hozzákezdett az íráshoz. Háromnegyed óra se telt el, már készen volt a cikk, puffogón, hangosan, üresen, éppen ahogyan Váry kívánta. Nagyon meg volt vele elégedve az ellenzék félelmes publicisztája.

Másnap kíváncsian vette kezébe Bors Váry lapját. Ott diszelgett a lap élén a cikk, a cikk élén pedig ez a fölirat: Irta Váry László.

— No, gondolta Bors — így is jó. Sőt így még jobb

Eloolvasta a cikket és nagy meglepéssel konstataulta róla, hogy nem jobb az egy hajszállal se, mint a Váry régebbi förmédvényei. A következő héten megint előfogta a vérestollu képviselő.

— Nagyon el vagyok foglalva, — mondotta — hát csak így kitalálom, fejben csinálom meg a cikkeimet. A szerző mégis csak én vagyok. Ugyebár?

— Persze, hogy ön — felelte Bors.

Most már csak tíz forintot adott Váry a cikkért, de megígérte, hogy kettőt irat minden héten. Bors vállalta szívesen. Könnyű munka volt, rá volt szorulva a pénzre és magát is mulattatta, hogy ő, a békés hajlandósága, nyugalomra vágyó ember hogyan kiabál, káromkodik

ipar imponál, akkor bocsánatot kérünk, a miért tévedtünk s azt hittük, hogy az iparosság husz év alatt, a többi aradi polgárral együtt, husz évvel előbbre jutott.

Szófecsérlés.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, december 7.

Az ellenzéki képviselők eddig kivétel nélkül szemrehányást tettek a kormánynak, meg a munkapártnak, hogy nem dolgoznak. Nos, hát az ellenzékiek megmutatják: hogyan kell dolgozni, verejtékesen dolgozni. Ugy fecsérlik a szót, hogy gyönyörűség volna nézni, ha ez nem okozna sok keserűséget s még több pénzkidobást a nemzetnek. Üres szóáradatot tuditanak a nemzet nyakába ahelyett, hogy gyorsan törvényt csinálnának a javaslatokból.

A Házban ma végbement szófecsérlésről ez a tudósításunk szól:

Negyed tizenegy után néhány perccel Kabós Ferenc alelnök a képviselőház mai ülését megnyitja. Szója Kálmán jegyző a mult ülés jegyzőkönyvét olvassa fel, melyet a Ház hiteltel. Kállay Ulul egészségi okokból három havi szabadságot kér, melyet a Ház engedélyez. Több kérvény bemutatása után az interpellációs könyvet olvassák fel, melyben Beszkid Antal jegyzett be interpellációt. Az interpellációra fél kettőkor tér át a Ház.

Az indemnítási vita első szónoka Kovácsy Kálmán, aki szemrehányást tesz a munkapártnak, hogy a nemzeti követeléseket hosszú időre elnémitani kívánja. A függetlenségi párt azonban lesz oly erős, hogy a kormányt támogató pártot nemzeti munkára kényszerítse. Pártja nevében ő is kijelenti, hogy az indemnítási javaslatot nem fogadja el. A perrendtartási javaslatához kíván még egy megjegyzést tenni. A néppárt részéről a szabadságmozgásra vonatkozó támadásra vonatkozólag hangsúlyozza, hogy ő nem szabadságmozgás. Ezzel nem akar védekezni, csupán egy ténnyt konstata. Megállapítani kívánja, hogy a szabadságmozgás nem a vallás ellen irányul. A felkezesi türelmességet hangoztatja. A gyer-

mekek vallására vonatkozóan brutálisnak tartja, hogy két különböző vallású jegyestárs az esketésnél kérdeztessék meg a születendő gyermekek vallása iránt. Ezt súlyos sértésnek tartja a menyasszonnyal szemben. Ebben az egy kérdésben a néppárttal együtt kívánja a revíziót. Meghajol Tisza István grófnak a nemzetiségiekre vonatkozó kijelentése előtt, mert a Házban még az ellenzéki korlátoknak is le kell dőlniök, mikor magyarnak a nemzetiségiek ellen kell harcba szállnia. (Helyeslés.) Engedékenységre is hajlandó a nemzetiségiekkel szemben, követeli azonban, hogy az ország minden polgára tudjon magyarul. Hosszasan ismerteti, hogyan lehetne a nemzetiségieket a magyar nyelv megtanulására kötelezni. A közigazgatás rendezésével foglalkozik, követelve, hogy a vármegyei tisztviselőket ne használják fel kortes-célokra. Bizalmatlan a kormánnyal szemben, mert az önálló gazdasági berendezésre nem gondol s ezért a felhatalmazási törvényjavaslatot nem szavazza meg. (Lelkes taps és éljenzés)

Csuka István: A kormány eddigi ténykedését, a választásoknál elkövetett visszaéléseket teszi szóvá s a pártkassa titkairól beszél. A kormány eddigi munkáját nem látja nemzeti munkának. Foglalkozik a delegáció ülésével, amelyeken milliókat dobtak oda az osztrák érdekeknek. Reflexiókat fűz a delegációban elhangzott beszédekhez és csodálja, hogy a pénzügyminiszter minden tárcánál takarékoskodni kíván, a hadseregnek azonban milliókkal siet segítségére. Bizalmi kérdésnek tekinti az indemnítást, de a kormány iránti bizalmatlansága folytán nem szavazza meg azt.

Mayländer Mihály nem osztja az ellenzéki szónokok azon fejtegetését, hogy az indemnítási bizalmi kérdés. Az országnak szüksége van az indemnítésra. A fiumei állapotokkal kíván foglalkozni és reflektál Polónyi Dezso hétfői beszédére, melyvel megvádolta a kormányt, hogy a horvátokkal kíván szövetkezni. Egy királyi leirat Fiumét feljogosítja arra, hogy a horvát tartománygyűlésbe két képviselőt küldjön. Ezen rendelet ugyan már hatályon kívül van, a horvát országos kormány azonban még mindig felhívást intéz Fiume városához, hogy küldjön két képviselőt a szaborba. Az a körülmény, hogy az új kormányzó a reprezentan-

cában nem installáltatta magát, sok szóbeszédre adott alkalmat az utóbbi napokban. Az installáció kölcsönös bizalom és rekonszenven alapul, a reprezentancia egy árnyalata azonban ellenséges magatartást foglal el. Az új kormányzó, Wickenburg István gróf nem akarta tehát a reprezentanciát megsérteni, de ez nem is vezethető vissza arra, hogy a horvátokat akarja előnyben részesíteni. Maga Vio Ferenc dr. volt polgármester jelentette ki, hogy a jelenlegi képviselőtestület nem képezi a város lakosságának többségét. Megnyugtatta tehát a Házat a fiumei viszonyokra vonatkozóan, bizalommal van a kormány iránt s így az indemnítást megszavazza. (Élénk helyeslés és taps.)

Mayländer beszéde után szünetet rendelt el az elnök. Szünet után Berzeviczy Albert nyitja meg az ülést.

Holló Lajos a nemzeti közdelemről szól, a melyek negyven esztendő óta minden siker nélkül megismétlődnek. A nemzet mindig sárt ajtót dőngött Ausztriával szemben, mikor jogos követelésekről van szó. Beszél a nemzet évtizedes követeléseiről. Az általános választói joggal foglalkozik, melyet a kormány huzódzik megvalósítani. A bankkérdés elől sem lehet elzárkózni, mert a törvény a nemzetnek a legmesszebbmenő jogokat biztosított az önálló magyar nemzeti bank felállítására. A bank mégis meghiusult az uralkodói vétó miatt. Fejtegeti a választói jog kiterjesztésének fontosságát és szükségességét. Csodálja, hogy a miniszterelnök megengedte (?) Tiszának, hogy egy olyan illusztris helyen, mint a delegáció, kijelentse, mennyire nem tartja szükségesnek a választójog reformját. Az ellenzéknek a választójog azért kell, hogy az alkotmányt megerősítse és azért kell a kormánypártnak is, hogy a Házban elfoglalt helyzetét még alkotmányosabbá tegye. (Helyeslés az ellenzéken.)

Sziuha Pál függetlenségi beszéde.

Ugy érzi magát, mikor politikai pályáját megkezdi, mint az udocsült menyecske a násszobában. Mielőtt azo ban aratlanságát elvesztené, kijelenti, hogy bizalmatlan a kormánnyal szemben. A kormány csak abban különbözik a greizlerostól, hogy mindig más cím alatt, de ugyanazt a bécsi rongyot árulja.

Ezután Beszkid Antal terjeszt elő interpell-

teli torokkal, egyre harsogóbban, persze, csak írásban — a Váry utasításai nyomán a Váry neve alatt. Három hónapig népszerűsítette buzgón a rettenthetetlen embert, amikor egyszer mosolyogva fenyegette meg:

— No, baj van ám, Tamás öcsém. Elirta magát, megharagudott a király és sajtópórt kaptunk.

A tekintélyeket tisztelő, elvonulásra, tőprengésre hajlandó, alapjában pedig gyáva Bors a mosolyt észre se vette, csupán a fenyegetést.

— Csak nem ad ki a képviselő ur? — kérdezte ijedten.

— No, ne féljen, nyugtatta meg kegyesen Váry — váilalom én azt, nem lesz abból baj. Nem is adhatom ki, mert ott van a nevem.

Megkönnyebbülten sóhajtott föl Bors, de ezentul már óvatosan kerülte az erősebb kifejezéseket.

Az újságok azután megírták, hogy Váryt pörbe fogták királlysértésért. Jó falat volt, minden nap kinyomtatták néhányszor a nevét és az ügyes, ravasz ember furfangosan dagasztotta a szenzációt. A képviselőházban az ellenzék meg akarta tagadni a kiadatását. Óriási botrány lett ebből. Késő estig tartott az ülés, míg sikerült leszavazni a hangos csoportot. Mikor a tárgyalás napja elérkezett, az egész ország lázas érdeklődéssel várta az ítéletet. Asszonyok, leányok, előkelő politikusok töltötték meg a termet. Az utéan rendőrcsapatok tanyáztak, mert a diákság tüntetésre készült. Váry hatalmas

beszédben védte magát. A f-lak remegtek, mikor megesküdött, hogy küzdeni fog tovább a magyar szabadságért, akármilyen lesz is az ítélet. Persze, hogy felmentették az esküdtek. A nők virágot dobáltak felé és a lakása erkélyéről este beszédet kellett mondania az összegyűlt tomboló népeknek.

Mikor Bors Tamással találkozott másnap, a dolgukban tökéletesen biztos, nagystilű szélhámosok önérzetes mosolyával mondta:

— No, ugy-e megmondtam.

Több szót nem vesztegetett a dologra. Megmondta, miről írjon Tamás és elment. Nyugodtan, zavartalanul folyt egy esztendeig ez a barátságos és bizalmas üzlet. Ebben az időben egyre enyhébb hurokat pengetett Váry.

— Valami nagy gazságon törheti ez a fejét — állapította meg Bors.

Rövidesen kiderült, miről van szó. Váry igazgató lett egy nagy, kormányüzleteket csináló banknál. A mandátumát, amíg lehetett, tartotta, a lapjától azonban hirtelen, minden előzetes bejelentés nélkül megvált. Bors Tamásnak feléje se nézett többé. A Váry lapjának a kiadója előbb megvakarta a fáját, aztán várt. Egy hét múlva már levelek érkeztek mindenfelől: Miért nem ír Váry? Miért szüntették be azokat a bátor cikkeket? Talán bizony megvette a kormány a lapot? Szégyeljék magukat.

A kiadó tüprengett és izzadt. Végre eszébe jutott az egyetlen megoldás. Valahonnan meg-

szimatolta, ki volt a Váry írődeákja. Hónapokon keresztül nem maradhat ez titokban. Elküldött Bors Tamásért. Azaz, dehoggy küldött. Csak megizente neki, ügyesen, közvetett úton, hogy keresni lehetne nála. Tamás azutánsietve megjelent és örömmel vette tudomásul, hogy hetenkint három cikket írhat, darabját tizenöt koronáért. A szerkesztőségbe nem kell bejárni és a cikkeket nem kell aláírni. Bors folytatta tehát az ország megmentését, ott, ahol elhagyta. A kormánnyal még szigorubban bánt el, mint eddig. Még azzal is megpróbálkozott, hogy jók legyenek a cikkek. Hiába. A laphoz egyre tömegesebben érkeztek a levelek. Váryt, az aranytollut, az egyetlen reklamálták az előfizetők. A negyedév végén pedig tömegesen maradtak el. A kiadó dühében azt üzenté Bors Tamásnak, hogy nem ír elég erősen, abba megy tönkre a lapja. Bors tehát megnyomta a tollat. Minisztereket tüzött nyársra mindennap. Belégázolt a magánbecsületükbe, gyalázta őket egyenként és összesen. Ez sem volt elég. Bors ment fölfelé, kinlódva és önmagától undorodva, de kérielhetetlenül. Az előfizetők viszont apadtak és rövidesen kiadták Bors utját. A lap szerzett másik Váryt. Üresfejű, de nagynevű legényt, zsiros fizetéssel. Tamásnak nem maradt más emléke, mint idézés egy tárgyalásra, amit királlysértés miatt indítottak ellene. A lap kiadta szó nélkül. Riadtan, reszkető térdekkal állott a bíróság előtt.

— Ez a vézna legény akar itt forradalmat csinálni? — sottogták az esküdtek.

lációt az amerikai gör. katolikus püspökség dolgában, melyre azonban a kultuszminiszter távollétében a válasz elmaradt.

Ezzel az ülés véget ért.

A román püspök és az aradmegyei közigazgatás.

— Erélyes határozat. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 7.

Aradvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtti kilenc órákor Urbán Iván főispán elnöklésével rendes havi ülését tartotta. A szakreferensek által előterjesztett havi jelentéseket, amelyek a rendes keretek között mozogtak, a bizottság egyhangulag tudomásul vette. A közigazgatási bizottság mai ülésének egyetlen megemléstésre méltó tárgya Papp János aradi római püspök egy beadványa volt. A püspök ugyanis nehezményezte a közigazgatási bizottság amez eljárást, hogy a megye román lelkészeinek, illetve tanítóinak államszegély kiutalása iránti kérvényét a legtöbb esetben elutasítja. A püspök efelelti esodalkozásának ad kifejezést, s azt kéri, hogy közöljék vele ez eljárás indokait annál is inkább, mert a szomszédos Oszánadmegyében az ilyfajta kérvények azonnali kedvező elintézésre találtnak.

A tanfelügyelő ama nézetének adott kifejezést, hogy a bizottság teljes részletességgel adja magyarázatát annak, miért nem részesülnek e kérvények kedvező elintézésben. Ezzel szemben azonban a bizottság többi tagjai azt fejtegették, hogy a bizottság ne adjon választ a püspök beadványára. A közigazgatási bizottság ugyanis nem kötelezhető arra, hogy valamely meghozott határozatát újból, pótlólag indokolja, mert hiszen minden egyes kérvényre hozott határozat magában foglalja az indokolást is.

Igy tehát semmi szükségét sem látja a bizottság annak, hogy a szóban forgó határozatát újból megindokolja.

A közigazgatási bizottság egyhangulag magáévá tette ezt a felfogást, s kimondotta, hogy a román püspök beadványára érdemleges választ nem ad. Megjegyzendő, hogy az illető kérvényeket legtöbbnyire azért utasították el, mert alaki tekintetben nem feleltek meg a követelményeknek. Több kisebb ügy elintézése után a bizottsági ülés véget ért.

Mégis talán felmentették volna. A kihallgatás befejeztével azonban az ügyész újságlapot vett elő. A „Magyar Kürt” régi számait. Az isten tudja, hogyan bukkant rájuk.

— Ön munkatársa volt ennek a lapnak? — kérdezte.

— Igen, az voltam.

Az ügyész erre cikkeket olvasott föl. Finom, apró megfigyelésekkel teli, kedves cikkeket. Kormányemberekről, miniszterekről, államtitkárokról szóló hízelgő arcképek.

— Ön írta ezeket?

— Igen, én írtam.

Következtek az újabb cikkeket, az ellenzéki lapba írottak, a dörgedelmesen hazafiasak, fenyegetőzések.

— Ezeket is ön írta?

— Igen.

Az ügyész diadalmasan lobogtatta meg a lapokat:

— Látják, esküdt uraim, ezek a mi rettenthetetlen hazafiaink. Meggyőződésük nincs, a lelkiismeretük tág. Ma így írnak, holnap amugy. Mindig csak a koncert.

Nem is kellett többet mondania. Az esküdték rámondták Bors Tamásra a bűnöt, hogy csak úgy ropogott. Három hónapot kapott és ezer korona pénzbüntetést. Bambán, szótlannul vette tudomásul az ítéletet. Elmenőben hallotta, amint egy esküdt gratulált az ügyésznek fényes beszédéhez:

— Igaza van uram! Ezek a mi hazafiaink...

Lázár tábornok pöre.

— Elrendelték a bizonyítást. —

— Bécsi tudósítónktól. —

Bécs, december 7.

Bécsben a lipótvárosi járásbíró előtt ma újból tárgyalták azt a becsületsértési ügyet, a melyben Glaser Arnold lókereskedő állott vádlotként a bíróság előtt és mint sértett magyar-pécakai Lázár Frigyes vezérőrnagy, honvédelovassági felügyelő szerepelt. Lázár tábornok ügyvédje következőképp terjesztette elő a panaszt:

Glaser Arnold október másodikán a Práterben egy sétalovaglás alkalmával így szólt Rohr Ferenc altábornagyhoz. Lázár tábornok hivatali elődjéhez:

— A cégemnek megkért lószállítását Lázár tábornok másnak juttatta és pedig oly módon, hogy a lovakat tényleg Schlesinger és társai szállította, formálisan azonban a strohmannként szereplő Steiner nevű ügynök, mert a Schlesinger cég ki van zárva a kincstári szállításokból. Steiner úgy nyerte meg Lázár kegyeit, hogy a szállítás odaitélése előtt egy-egy lovat 2800, majd 3600 koronáért vett meg a tábornoktól.

Glaser ezt a vádat alkalmazottjainak jelenlétében Rohr altábornagy előtt megismételte. A panaszos ügyvédje kijelenti, hogy ezek az adatok teljesen valóságnak.

A mai tárgyaláson Lázár tábornok nem jelent meg, mert súlyos beteg.

Glaser Arnold vádlott elmondotta, hogy az említett sétalovaglás alkalmával Rohr altábornagy előtt arról panaszkodott, hogy Lázár vezérőrnagy által elűtett a szállítástól, erkölcsileg károsodott. Miker megjegyezte, hogy a lovakat most a Schlesinger cégtől vásárolják, azt mondotta Rohr altábornagy neki, hogy valószínűleg téved, mert ez lehetetlen; mint Lázár elődje tudja, hogy egy titkos parancs szerint tilos ettől a cégtől vásárolni. A szállító valószínűleg egy strohmann lesz, még pedig Steiner ügynök.

A vádlott elmondta továbbá, hogy Steiner egy törvényszéki tárgyaláson két nyugtát mutatott fel s azt mondotta, hogy rövid idővel ez előtt két lovat vett Lázártól. Ezt az esetet elmondotta vádlott Rohr altábornagynak, de úgy, hogy csereget nem említett. A vádlott kéri annak bizonyítását, hogy Lázár vezérőrnagy október 7-én ismét eladott két lovat a Schlesinger-cégnek, tehát egyidejűleg megán és hivatalos érintkezésben állott velük és kérte, hogy a járásbírószág szereze be a budapesti törvényszéktől ennek az ügynek aktáit.

Rohr altábornagyot tanuként hallgatta ki a járásbíró. A tanu kérte, hogy eskessék meg. Azután elmondotta összefüggően a Práterbeni sétalovaglásnál történt beszélgetést. Glaser első szava után — ugymond — tudta, hogy ez mit akar. A beszélgetés folyamán olyan súlyos vádakot emelt Lázár tábornok ellen, hogy tanu becsületsértési kötelességének tartotta a dolog tisztázását. Glaser többek közt azt is mondta, hogy Lázár tábornok titokban vásárolt a szállítástól eltiltott Schlesinger-cégnél és nem jelent meg az átvételnél a törvény által előírt bizottsággal, hanem két hadnagyot vitt magával. Elmondotta továbbá, hogy a vádlott határozottan kijelentette előtte, hogy a bojkottált Schlesinger-cég helyett Steiner mint strohmann követte meg a szerződéseket, aki Lázár kegyeibe azzal lopta be magát, hogy két lovat vett meg tőle szokatlanul magas áron. Végül kijelen-

tette tanu, hogy a beszélgetést szószerint nem tudná megismételni.

Rohr altábornagy rendkívül feliszulva így szólt:

— Tudom, hogy mivel tartozom állásomnak, s mivel tartozom a bíróságnak, s meg vagyok győződve arról is, hogy ha a vádlott tagad, én mint hazug állok a bíróság előtt. Lázár tábornok bebizonyította előttem, hogy a honvédelmi miniszterium beleegyezésével vásárolt lovakat a bojkottált Schlesinger-cégtől.

Ezután két tanu, Glaser alkalmazottja, továbbá sógora elmondják, mit mondott el Glaser az altábornagynak.

A vádlott védője, Presburger dr. azt kérdi Rohr altábornagytól, vajjon a vádlott határozottan úgy nyilatkozott-e, hogy Lázár tábornok nem tartotta meg a szavát, mint ezt a vád hangoztatja.

Rohr altábornagy azt feleli, hogy ez csak a beszélgetés folyamából tűnt így ki, amiről kijelenti a védő, hogy ezzel a vád első pontja elesik. Kijelenti továbbá azt is, hogy a másik két vádpont is megdőlt, mert a tanu csak a beszéd értelme szerint, de nem szószerint tudja elmondani azokat a kitételeket, amelyek esetleg becsületsértést tartalmaznának. Miután a védő tiltakozik az ellen, hogy becsületsértést követelt volna el védence, indítványt tesz a valódiság bizonyítására és bizonyítékai beszoállítására tizennégy napi haladékot kér.

A bíró helyt adott a védő előterjesztésének és elrendelte a valódiság bizonyítását.

SPORT.

+ A Marosparti sporttelep telke. Arad város közönsége sohasem zárkózott el komoly kulturális törekvések elől és anyagi helyzetének megfelelő támogatásban részesíti mindazokat az egyesületeket, melyek valamely hasznos tevékenységet fejtenek ki. Természetes tehát az is, hogy a Maros evezős egyesületnek nagyszabású sportfejlesztési akciója megértéssel és meleg szimpátiával találkozott a tanácsnál és a törvényhatóságnál. Ennek bizonyossága az, hogy annak a vegyes bizottságnak az ülésén, mely az evezős-egyesület telekadományozási kérelmét tárgyalta, minden tényező, de különösen Lócs Rezső gazdasági tanácsos örömmel és tőle telhetőleg sietett az aradi sporttelep magas színvéléhez vezető cél segítségére. Fábry Sándor dr., az egyesület elnöke ismertette azokat az adatokat, melyek az egyesület törekvéseinek nemes intencióit világították meg és a bizottság egyhangulag határozta el, hogy a törvényhatóságnak a vári oldalon kért terület átengedését a legmesszebbmenő párfogással ajánlja. Minthogy a város csak bérlé a katonai kincstár tulajdonát alkotó területet, még pedig a tanítóképző gazdasági kertjének céljaira, szükségessé válik a megkötött szerződés módosítása. A katonai kincstár képviselői, minthogy nyilatkozattételre felhatalmazásuk nem volt, csak ad referenduma vették a kérvényt, amely fölött a hadtesparancsnokság dönt. Ugy tudjuk, hogy ez a hatóság sem gördit akadályokat a sporttelep létesítésé elé, csak azt kéri, hogy ott mulatóhely ne alakuljon és hogy katonai gyakorlóter gyanánt a város más területet engedjen át. A birkás-legelőben kap tizennevele holdat a katonaság gyakorlóterre, de azazal a kikötéssel, hogy ez lejel-tetési célra szavatalanul használatban maradjon.

Husz forint — és teljes ellátás.

— Diplomás pályázók az aradi konviktus felügyelői állására. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 7.

Husz forint és teljes ellátás!

Ez nem egy hevesnek, vagy boltiszelegárak a fizetése. Ényiért Araden, de ma már talán másutt is nehéz kapni egészséges, munkabíró férfit.

Husz forint és teljes ellátásért ma kevés embert lehet kapni komoly dologra. Ha az ember lemegy a Marospartra és néhány hatost ígér egy napszemesnek csak azért, hogy segítsen fát lehordani, akkor ilyen feleletet kap:

— Hordja az ur maga a fáját, ha semmi se teszek, akkor is keresek egy nap öt koronát. Inkább sétálok, de pár hatosért nem dolgozom. Nem bíz én.

És nem is dolgozik! A tarnócai bojtár árfolyama is nagyobb, tekintettel a magyar érc valuta akkori és mai forgalmi különbözetére. Az ismeretes tíz forint és husz brajeár akkori értéke körülbelül megfelel a mai husz forint és teljes ellátásnak, tekintetbe véve, hogy a költő által közzétett szerződés először is nem mondja meg, mennyi időre kapta a bojtár, másodszer pedig maga az egyik szerződő fél, ugyancsak a bojtár kijelenti, hogy abból megél. Már pedig régi jogelv, hogy volenti non fit injuria.

Ellenben husz forintért és teljes ellátásért kapható olyan ember, aki elvégezte a négy elemi iskolát, nyolc évig járt a gimnáziumba, érettségizett, négy évig hallgatója volt az egyetem bölcsészeti fakultásának, tett alapvizsgát és szakvizsgát, egy évi gyakorlat után letette a pedagógiai vizsgát, közben megszerelte a tudori oklevele mellé a középiskolai tanári diplomát is. Szóval olyan honosapilens, aki minden könyvet kitanult, de annyira élbetetlen, hogy nem megy Tarnócsára bojtárnak, hanem husz forintért és teljes ellátásért hajlandó az aradmegyei tanító konviktusában felügyelői állást elfoglalni.

Diplomás középiskolai tanárok nyakra-főre küldik a konviktus vezetőségéhez kérvényeiket és kérve kérik, hogy helyezték el őket husz forintért és teljes ellátásért. Meg sem várják míg pályázatot irnak ki az állásra, évközben jönnek garmadával a kérvények, most is nyolc darab fekszik a konviktus vezetőségénél, valamennyi diplomás s a középiskolai tanár nyomoráról beszél.

Valamennyi olyan ember kétségbeesését tolmácsolja, aki annyira szerencsétlen, hogy az államhoz beküldött pályázati kérvényéhez nem mellékelhet egy főhercegi vagy hercegprimási protektort. Csak tudori és tanári diplomáját, a melyre azonban — tisztességtelenségnek ne vétsenek — fűtyülnek a kultuszminisztériumban, mert a kinevezésnél csak a protektort veszik tekintetbe. Rendkívül sok középiskolai tanár járkal állás nélkül és ez is közrejátszott, hogy a közoktatásügyi miniszter nem emeli fel a heti érák és a szolgálati évek számát. A középiskolákban az utóbbi hónapokban igen sok kinevezés történt, de valamennyi meglepetés számba ment. Diploma nélküli, sőt csak alapvizsgával bíró tanárjelöltek jutottak álláshoz, emez, vagy amaz okból, de teljesen elkészült, jó eredménnyel végzett fiatal emberek kenyér nélkül kénytelenek legszebb éveiket sétálással eltöltöni, mert nem üt meg a kultuszminisztérium középiskolai ügyosztályának speciális mértékét. Ez a mérték minden, csak nem a tudás, a diploma, az arravalóság.

Rövid időn belül az aradi tanítókonvik-

tusban több doktori címmel bíró felügyelő lesz, mint növendék.

Már pedig a bezn'akókat a gőzfürdőbe elkísérni nem olyan tudomány, melyet az ember tizennyolc évi tanulás után szereshet csak meg.

Husz forint és teljes ellátás azonban olyan magas ideál, melyért középiskolai tanárok tülekednek.

A győztesek.

Probst Mihály.

Abban a nagy képzőművészeti akcióban, a mely az utóbbi években Araden megindult, s amelynek eredménye legszembetűnőbbben a gyönyörű új épületekben látható, derekas részt vett ki magának Probst Mihály aradi ismert építőmester, akinek különösen az utóbbi években alkotott épületei keltetek közfelfűnését.

Ugy a magánéletben, mint a közpályán kifejtett munkásságát a kitartó szorgalom, lankadatlan buzgalom és a vasakaraterű karakterizálják. A városházán közismert férfi ő s mint fehér hollót emlegetik azok a főbb tisztviselők, akik hivatalos működésükben vele érintkeznek; Probst ugyanis ama kevés bizottsági tagok közé sorozandó, akik egyetlen közgyűlésről se hiányosnak. Sőt többet mondunk: nincs olyan ülése az albizottságoknak, amelyen Probst meg ne jelenék. A gazdasági székben, amit a tagok állandóan kerülnek, mert az azokon való tanácskozás nem nyújt semmi különös szórakozást, mindig ott látható a buzgó Probst, akit nem kedvetlenül el az, hogy ötször is föl kell mennie a városházára, amíg egy gazdasági széki ülést meg lehet tartani.

Régi hű munkása ő a közigazgatásnak s kívánatos, hogy mindig meg is maradjon a közgyűlésben. Az újonokoknak legalább példaadással szolgál arra, hogyan kell megtartani éveken keresztül azt, amit a programbeszédben megígérünk.

Szántay Béla.

Azok közé tartozik, akik az életet a kedélyes, a napsütötte oldaláról nézik, s talán a legboszontóbb eseteken se tudna földühödni, a legnagyobb pech se hozná ki a sodrából. Ebből azonban nem az következik, hogy Szántay Bélának az egész élete vidámsággal, komolytalanságokkal telik el. Szántay a legalaposabb, a legtanultabb, s komoly hozzáértő gazdaember, akinek mintagazdasága van. Amikor odakint a pusztán néhány hónapra elvette a gondját a gazdasági munkának, akkor bejön és közéleti tevékenységet fejt ki. Ebben a működésében megtalálható a Liliom-estélyeken való szereplés is. Ott is épp olyan kedélyes, mint amilyen vidám, jólelkű barát a törzsasztalnál, ahol a legrosszabb tréfák se hozzák ki a sodrából az edzett idegzetű férfit.

— Azért vagyok én jó városatyja — mondta nem egyszer — mert engem a leghaszontalanabb „közérdekű” időfecsérlés se hoz ki a türelemből. A városi tanács szemében én vagyok a legkitűnőbb bizottsági tag.

Megnyugtadjuk Szántay Bélát, hogy őt nemcsak a tanács tartja jó városatyának. Az ilyen realisan dolgozó gazdaember mint ő, sok gazdasági ügyben szolgálhat a városnak. A torony alatt ugyanis nagyon kevesen vannak, akik jól tudnak „gazdálkodni.”

A bankjavaslat a pénzügyi bizottságban. Budapestről jelenik: Lukács László pénzügyminiszter ma intézkedett, hogy a bankjavaslat soron kívül a pénzügyi bizottság elé kerüljön. A bizottság a miniszter kérésére félbeszakítja a költségvetés tárgyalását és a bankjavaslatot veszi elő, még pedig már péntek délután hat órakor.

Szakadás az aradi románok között.

— Az aradmegyei választások miatt. —

Négyfőe románok. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 7.

A nemzetiségi politikával foglalkozó aradi románok között szakadás következett be, a mely élénk formában nyilatkozott meg a Vass-szálló külön termében néhány nap előtt tartott gyűlésen. A konfliktus, amely a szakadáshoz vezetett, a Tribuna cikkei miatt keletkezett, a mely hevesen támadta az országos román nemzetiségi pártot, valamint annak aradi klubját s a klub vezetőit.

A lap az ifjabb román politikusoknak Goga Ortavián által inaugurált irányát tolmácsolja, a mely lanyhának és megalkuvónak tartja a nemzetiségi párt s annak vezetői eslekvésmódját. A Tribuna utolsó támadására az aradmegyei megyebizottsági tagválasztások adtak alkalmat. A lap a vereségért, a mely a megyebizottsági választásokon a románokat érte, a „hivatalos terrorizmus” mellett a nemzetiségi párt aradi klubjának vezetőit tette felelőssé.

A támadás folytán, amely élénk feltűnést keltett, Pop Cs. István dr. országgyűlési képviselő lemondott az aradmegyei román klub elnöki, Goldis László szentszéki ülnök és Suciu az alelnöki állásról. A klubot a lemondás folytán a Vass-szállóban rendkívüli gyűlésre hívták össze.

A gyűlésen határozati javaslatot terjesztettek elő, a melyben a lemondott vezetőknek bizalmat szavaznak, a Tribuna támadásait alaptalanoknak jelentik ki s kimondják, hogy a Tribuna nem tekinthető a román nemzetiségi párt lapjának.

Heves vita fogadta a javaslatot. Többen mellette szólaltak föl, mások, Oacu Miklós dr., Ciorogariu Román és Raicu Sebők ellene érveltek. Szavazásra került a dolog s végül huszenkilenc szóval tizennyolc ellen elfogadták a bizalmi indítványt.

A lemondott vezetők e határozat ellenére nem vonták vissza lemondásukat, hanem kijelentették, hogy az ügyet az országos román nemzetiségi párt komitéja elé terjesztik s annak döntése szerint fognak eslekedni. A gyűlés határozatát a brassói Gazeta Transylvanei-ben tették közzé.

Bocu Széver, a Tribuna szerkesztője egy munkatársunk előtt a következőképpen nyilatkozott:

— Semmi okunk nincsen, hogy álláspontunkat megváltoztassuk. A mi támadásainknak nincs személyes éle. Tény azonban, hogy a nemzetiségi párt vezetői sem a parlamentben, se a megyékben nem működnek kellő energiával a román nemzetiségi érdekekért és követelésekért. Az okait ennek nem feszegetjük. Mindenesetre azonban bizonyosságot adtak arról, hogy a harc vezetésére, a melyre, úgy látszik, kedvük sincs, alkalmatlanok.

A szakadás folytán a román nemzetiségi politikában sajátságos helyzet állott be. Vannak ugyanis a románok között:

1. abszolút békepártiak, akik élén Mangra Vazul orsz. képviselő, Babes Emil dr. állanak;

2. mérsékelt békepártiak: ezek exponense Mihai János dr. szászvárosi birtokos, aki Khuen-Héderváry Ká-

rolly miniszterelnökkel a meghiusult alkudozásokat folytatta;

3. mérsékelt harci pártiak: Pop C. István, Goldis László és a nemzetiségi országgyűlési képviselők;

4. abszolút harci pártiak: Goga Oktávián és az aradi Tribuna csoportja.

Hogy e négy közül melyiknek van a legtöbb jelentősége, a jövő mutatja meg.

Az „eltűnt Kossuth-pénzek“.

— Eötvös Károly nyilatkozik a tizenhétéves titokról. —

Távirati tudósítás.

Arad, december 7.

Kegyeletlen, csuf munkára vállalkozott a *Neues Budapester Abendblatt* című budapesti lap, amikor azzal vádolta meg Eötvös Károlyt, hogy a Kossuth Lajos temetésére összegyűjtött százhatvanezer koronát, a nemzeti kegyelet adományát részben saját céljaira, részben Kossuth Ferenc adósságainak kifizetésére használta föl.

Ez a visszataszító hiéna-munka napok óta foglalkoztatja a közvéleményt. Kossuth Ferenc után ma Eötvös Károly is megszólalt s részben valótlanságnak bélyegezte a rossz szándéku német ujság „szenzáció“-ját.

Az ügy mai fejleményeiről ezt a tudósítást adjuk:

Gyűjtés Kossuth Lajosnak.

Az Eötvös-ügyben ma Horváth Adám volt országgyűlési képviselő, aki a gyűjtő bizottságnak szintén tagja volt, a következőképp nyilatkozott:

— Én úgy emlékszem, hogy két gyűjtés is volt. Az első 1893. végén indítottuk, még pedig azért, mert a kormányzó az amerikai felolvasásokon szerzett egész vagyonát az akkori olasz tőzsdékrész alkalmával elveszítette. 32 000 koronát gyűjtöttünk akkor össze és ezen az összegben megvásároltuk a kormányzó könyvtárát. A második gyűjtés 1894-ben volt, mikor Kossuth Lajos már súlyos betegen fektött. Ekkor Károlyi Gábor gróf és Eötvös Károly ugyanzólván 48 óra alatt jelentékeny összegeket gyűjtöttek össze pénzintézeteknél. Mekkora volt ez az összeg, nem emlékszem, de azt hiszem 82 000 forintot semmi esetre sem tett ki. A pénzt Eötvös és Károlyi gróf vitték ki Turinba. A temetés után tőlük hallottam, hogy a pénzt Ruttkáiné, Basso dr. és Kossuth Ferenc között osztották fel. Emlékszem arra is, hogy amikor az Athenaeum 20 000 koronát küldött a kormányzónak. Kossuth ezt az összeget nem fogadta el, hanem visszaküldte. Ugy segítettek azután a kormányzón, hogy a Károlyi család egyes tagjai tömegesen kezdtek vásárolni a kormányzó iratait és az eladásból befolyt összeget Kossuth gyanúlanul elfogadta. Rendes bizottsági elszámolás nem volt, nem is sürgettek, később egészen megelégedtünk róla.

Eötvös Bálint levele.

Eötvös Bálint dr., a mint elolvasta a német estilap szenzációs közleményét, szennel arra gondolt, hogy atyjával kell közölnie a dolgot. Ezért december 6-án éjjel a következő ajánlott expressz-levelet küldte el Eötvös Károlynak a Balaton mellé.

Budapest, 1910. dec. 6-án. Éjjel egy óra.

Kedves Atyám! Akár olvassa levelem, akár nem, kötelességem tudatni, hogy a Neues

Budapester Abendblatt ma esti számában azzal a tendenciával írott cikk jelent meg, mint ha Kossuth Lajos halálakor gyűjtött pénzekről elszámolás nem történt volna. A lapot melleslegem. Én telefonice leadtam egy nyilatkozatot, mely szerint emlékszem arra, hogy annak idején a számadások előterjesztettek, s hogy Atyám pár napja távol van a fővárostól.

Kossuth Ferenc a holnapi „Budapesti“-ben hosszasan nyilatkozik, hogy sem ő, sem Lajos Tódor nem kaptak semmit. Az egész ügy különben állítása szerint Kossuth megtámadása céljából íratott meg a Habár-féle sajtóperi tárgyalás előjátéka gyanánt. Pázmány Dénes úgy nyilatkozik, hogy ő a számadásokat nem látta és nincsen semmi akadálya annak, hogy közléstessék. Keszt csókolja szerető fia Bálint.

A vajda nyilatkozatai.

Eötvös Károly a balatonmelléki birtokán tartózkodott tegnap délutánig és onnan érkezett vissza a fővárosba. Eötvös Károly disznóútszerű volt a tanyáján. Nem volt nagy vendégség, egyedüli vendég Segesdy Miklós református lelkész volt, a ki minden esztendőben rendes vendége az Eötvös-háznak.

Pesten senki sem várta a pályaudvaron és egyedül hajtattott préféta-utcai lakására. Még a vonaton vásárolt egy lapot, a melyből értesült, hogy újra foglalkoznak vele a lapok. Nyugodtan fogadta a dolgot és senkinek sem szólt róla. Itthon Kéglly ügyvéd fogadta, a ki tájékoztatta a legújabb Eötvös-féle ügyről. Eötvös ekkor kijelentette, hogy senkit nem fogad és senkinek nem nyilatkozik a delogról 48 órán belül. Hét órákor megvacsorázott és azonnal lefeküdt és a késő délelőtti órákig ágyban maradt.

Ma délben ezt mondta a nálajárt hírlapíróknak:

— Az ujságokban megjelent dolgokból semmi sem igaz. Elsősorban hivatalos bizottság nem is volt. Az a baráti összejövés, amely Kossuth Lajos temetésére alakult, tisztára magánjellegű volt. Régebben nyilvánosságra akartam hozni az egész ügyet, még mielőtt Kossuth Ferenc miniszter lett. De neki talán kellemetlen lett volna, tehát hallgattam. Most már „volt miniszter,“ a fene sem vár tőle többé semmit. Nyugodtan beszélhetek.

Az ügynek három élő tanuja van még, de egyik sem Hentaller és egyik sem Pázmány, hanem először is Bánffy Dezso báró, a képviselőház akkori elnöke, Wekerle Sándor akkori miniszterelnök és Hieronymi Károly akkori belügyminiszter. Ezek tudnak mindent és ezeknek szavában én bízom.

— Igenis, volt gyűjtés, — folytatta tovább elbeszélését Eötvös Károly. — De nem a temetésre, hanem a könyvtár megvásárlására. Erre volt is komissió. De ennek sem Pázmány, sem Hentaller nem volt tagja. Ilyen emberekkel szóba sem állok.

Hogy erre a gyűjtésre ki adott és mennyit adott, az meg van örökítve egy szerződésben, amelyet én kötöttem Kossuth Lajossal.

Ez a szerződés le van téve a Nemzeti Múzeumban. Még 1894-ben tettem le. A mikor én megjelentem Torinóban, Nagy Gyula és gróf Károlyi Gábor térsaságában cdajított még Gerléczy alpolgármester is, sőt ha jól emlékszem, Kun Gyula s talán még Tarkóczy is. A dolog igen egyszerű.

— Megfoghatatlanul bolond ember ez a Kossuth Ferenc. Nem is volt Torinóban. Elment a bajuszpedrójéért Nápolyba.

— Amit ott költöttem, az az én pénzem volt, annyira, hogy igényt is tartok rá, hogy egy tetemes része megkerüljön, hogy visszatérítsék nekem. A magam részéről nem tartozom

számadással senkinek, sem a Károlyi Gáboréról. Abban a pénzben az enyém több volt, mint a Károlyi Gáboré. Az Escompte banktól kaptam kölcsön az egészet. Volt ott egy jó barátom, egy Valkó nevű igazgató.

Sajátkezűleg adtam át Kossuth Ferencnek 27 000 lirát, mert Ruttkaynétól és dr. Bassától tudtam, hogy a Kossuth-fiúk nélkülözéseket szenvednek. Ezért utiköltségre és nyakendőkre adtam nekik ezt a 27 000 lirát. Jelen volt torinói bankárom, Helfy Ignác és Károlyi Gábor is.

Kossuth Ferenc az olasz banknak irást is adott a pénzről. Nyugtám nekem is van róla. Én egy krajcárt sem fizettem ki nyugtánélkül.

Igy áll az ügy.

Egy hírlapíró azt kérdezte Eötvös Károlytól, mit gondol, miért és kik bolygatják a dolgot, mire azt felelte, hogy nem tudja. Nem hiszi, hogy Kossuth Ferenc ellen irányulna a hajza, ellenben gyanakszik valakire. Ez a valaki ugyan az, a kinek a Dienes-féle megvesztegetési ügyben is szerepe volt.

Azzal az emberrel én haragban vagyok. — mondotta — vagyis helyesebben mondva, ő haragszik rám, mert mikor a Dienes tárgyaláson kihallgatták, én közbekiáltottam: „Lökjék ki, nem érdemes vele szóba állni.“

Eötvös szóval azt hiszi, hogy a hajza elene megy.

Fővárosi tudósítónk telefonálja: Eötvös Károly ma éjszaka a következő, kissé zavaros nyilatkozatot közölte a lapokkal:

„Budapest, 1910. dec. 7. Tegnap este a vidékről a fővárosba érkeztem és nagy meglepetéssel, sőt megbotránkozással értesültem arról a sokféle hajszáról, a melyet a fővárosi lapok és ma egy közszereplő férfi is ama pénzek kérdésében bonyolított, a melyek a nagy bujdosó betegsége, halála és temetése, magának és családjának vagyoni helyzete körül ez előtt közel tizenhét esztendővel, 1893-ban és 1894-ben szerepeltek. A hajzába belevonult az én nevemet is és szinte erkölcsi kényszer alá helyeztek, hogy adjak számot azokról a pénzekről. Szinte örülök mégis, hogy számadási jogom valahára ilyen nyilvánvalóvá, számadási kötelezettségem ilyen egyszerűvé vált. De az ügy nagy terjedelme, korrajz és kortörténelmi nagy fontosságánál fogva a számadást valami hevenyében összeállítani nem lehet, vagy legalább is nem helyes, nem célszerű. Ehhez legalább néhány hónapnyi idő szükséges. Azért azonban szükségesnek látom már most vázolni és főbb vonásokban teljes igazsággal rávilágítani a dologra.

Csupán kétféle Kossuth-pénzekről lehet szó. Az egyik, amely a Kossuth-könyvtár megvételére volt és ez az 1893. évi történetére vonatkozik. Ez gyűjtésből és közadományozásból jött össze. A gyűjtést tényleg én és Herman Ottó barátom végeztük el. Eredményezett közel 42 ezer koronát. Erről a számadás — legalább én az adományozók nevét bele iktattam abba az adásvételi szerződésbe, amelyet én fogalmaztam — 1893-ban az idősségi sajtó hasábjain nyilvánosságra jutott és amely a könyvtárral együtt a Nemzeti Múzeumban van elhelyezve. Saját kezeimmel adtam át a múzeum igazgatójának. Sok év óta nem láttam ugyan, de mert 1893. óta sok alkalommal ismételtén ott találtam, ott kell lennie most is. Aki a pénz hováfordítása iránt érdeklődik, ott mindenre pontos értesülést nyerhet. A pénzekről már más számadást adni nem tudok, nem akarok, szükségtelennék tartok. Szükségtelen munkához pedig nincs semmi kedvem. Megjegyzem, hogy e számadást külön elnöki mi-

nőségemben Kossuth Lajossal is közltem annak idején. A levél fogalmaványa nálam van, az eredeti példány valószínűleg Kossuth iratai között szintén a Nemzeti Múzeumban van.

A másik Kossuth féle pénz az az összeg, amelyet rövid napokig én kezeltem, amelyet Kossuth Lajos és nemes családja vagyoniell szűkségeire és temetési költségeire fordított. Ez az összeg 55 ezer korona, amelynek mintegy fele saját adományom. A saját adományomért pedig senkinek se tartozom elszámolással. Ennek hováfordításának részleteit néhány bizalmas barátom szigorú titoktartás alatt tudta meg tőlem. A saját adományomat soha senkise térítette vissza hozzám. Hogy az összeg részt ki, mikor és milyen összegben adta, nekem arról főszámadásomban lesz azó.

Kitűnő férfiak, jeles nevek az adományozók, akik alkalmas módon megtudták, adományuk minő célra jutott. Ezt Kossuth Ferenc is jól tudja. Hazajövetele utáni első években elég bizalmasak és barátságosak voltunk egymás iránt, hogy vele is mindent hiven közöljek. A temetésben részt nem vettem, annak költségeiről, amelyet részben a főváros, részben Wekerle Sándor viselt, semmit se tudok. Ez az igazság ama részletekre, amelyek engem közvetlenül érdekelnek. Mindama sokféle kajszabaja állítás, amely a lapokban és egyesek nyilatkozatában van és amely az én igazságommal ellenkezik, nem egyéb, mint gyermekes fessezés és könnyelmű koholmány.

VÁROS ES MEGYE.

Arad államségelye megérkezett. Némethy Károly dr. államtitkár ma leirattal arról értesítette a város közönségét, hogy az aradi királyi adóhivatalt utasította az az évi államségely kiutalására Ötvenezer korona szubvenciót állapít meg a törvény 1910. évre Arad város részére. Ezt az összeget, mint már többször megtörtük, első sorban a tisztviselők fizetéskiegészítésére kell fordítani. Megkérdeztük Varjassy Lajos polgármestert, hogy az esetleg feleslegesnek mutatkozó pénzt milyen közönségi célra óhajtsa felhasználni. Kijelentése szerint a hatósági vegyvizsgáló állomás szervezési és berendezési költségeinek fedezésére használja fel a törvényhatóság és remélhető, hogy a belügyminiszter ehhez hozzájárul, mert a törvényhatóság az, hogy közegészségügyi intézmények létesítésében támogassa az állam az amugy is rengeteg állami feladatot teljesen díjtalanul végző városokat.

Versenyárgyalások a városnál. Arad város gazdasági székének 12 en d. e. 10 órakor versenyárgyalást tart a szegyházi ut kőszítesé, továbbá 1911. évben szükséges bádagos munka, kőelaru, mész, kefekötő áruk, festék anyagok, kenyér szállítás, fertőtlenítő anyagok, világító anyagok, cement, üvegáruk, fenyőfa és vasanyagok szállítása iránt. Feltevélek a gazd. tanácsnoknál tudhatók meg.

A múlt havi közigazgatás. Urbán Iván főispán elnöklésével megtartotta a városi közigazgatási bizottság rendezési bizottságát. Róka József kir. tanácsos pénzügyigazgató jelentése szerint egyenes adóba 368,048 korona, közvetett adóba egy millió ötvenezer korona folyt be. Tisch Mór dr. főorvos jelentése most is tele van panaszzal. A közegészségügyi állapotok a múlt hónaphoz képest ismét rosszabbodást mutatnak, mert a megbetegedések és halálozások száma emelkedett. A fertőző betegségek elleni emberfeletti küzdelem eredményei jár és a főorvosi hivatal a tisztviselőkkel karöltve óriási munkát fejtenek ki a ragályos terjedésének megállítására. Tífusz 5, vörheny 21, difteritiz 53 esetben jelentettek be. Keller György főállatorvos is szonora jelentést tett. Két hónapja pusztítja az állatállományt a járványos száj és körömfájás. A kutyavezettség is szaporodik, a múlt hónapban tíz esetben állapították meg.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Délután: Muzikus leány, operett. Este: A balga szűz, színmű. Bemutató-előadás. Ö bérlés.
Péntek: A balga szűz, színmű. A) bérlés.
Szombat: A balga szűz, színmű. B) bérlés.

* Aida. Művészi tökéletességű előadás élvezetésben részesült ma este a közönség. Verdi gyönyörű operáját, Aidát adták elő, vidéken uólérhetően interpretációban. *Wlassák Vilma* Aidája subtilis énekbeli finomságával ma is elementárisan hatott és a közönség rajos ovációi és az első felvonás után feladott babrkoszoru méltán jutott ki a kiváló művésznőnek. Amnerisz szerepében új volt *H. Fekete Aranka*. A szép hangú énekesnő érezhető indispozícióval küzdött és még nem éri magát elég otthonosnak szerepében. Néhány sikerültebb jelenetével hatást aratott. *Ferrari Radamez* szerepében excellált. *Ladiszlav Polgár* és *Herold* nyújtottak még sok élvezetést. A zene és énekkar pompásan működött. A kiűnő előadást végig nézte *Márkus Dezső*, az Operaház karmestere is, aki mint a leendő Vigopera igazgatója szerződési célból látogatja meg a vidék elsőrangú színtársulatait. *H. G.*

* Márkus Dezső Aradon. A mai nap folyamán Aradra érkezett *Márkus Dezső*, a szeptemberben Budapesten megnyitandó Vigopera igazgatója. Kijelentése szerint azért jött, hogy *Wlassák Vilma*-t, akit szerződöttni akar, meghallgassa. Valószínű, hogy az aradi színház néhány tagjával is tárgyalást kezd Márkus.

* Ingyenyjegyek a Kőlcsey-egyesület felolvasására. A Kőlcsey egyesületnek december hónapban két felolvasása lesz: 10-ikén és 19-ikén. A második felolvasásra *Cholnoky Jenő* dr. kolozsvári egyetemi tanár jön el ismét előadónak. Mindakét felolvasásra ingyen kapnak részvételi jegyet, akik 1911. januári kezdettel már most lépnek be a Kőlcsey egyesület tagjai közé. A 4 korona tagsági díjat december 9-én délután 4-5 óra között lehet a titkárnál lefizetni a színházi épület második emeletén. Az 1 koronás beléptijegyek a változatos műsoru szombati előadásra előre válthatók ifju Klein Mór és Weisz Ló könyvkereskedésében. Két irodalmi előadás, egy szavaltat és dalelőadás teszi vonzóvá a Kőlcsey egyesület szombati összejövetelét. *Tabakovits György* dr. és *Faragó Rezső* lesznek az irodalmi előadók *Juhász Ferenc* a szavaltó és *Huszár Károly* színművész a dalelőadó. A zongorakíséretet ugye saját dalaihoz, mint *Grieg* és *Mozart* dalához *Csányi Mátyás* fogja végezni.

* A balga szűz. Csütörtökön este mutatja be az aradi színtársulat A balga szűz című francia drámát, amelynek meséje a következő:
1. felvonás. De Charance Diane hercegnő megvllja szüleinek, hogy amit a névtelen levelek mondanak, igaz: neki viszonya van *Armaury Marcel*-lel, a híres ügyvéddel. *Armaury* felesége, *Fanny* is megtudja a valóságot. A család eltitolja a dolgot a leány bátyja, *Gaston* herceg előtt és *Roux* abbé tanácsára elhatározza, hogy a leányt zárdába küldi. — 2. felvonás. Diane csak szinleg egyesett bele a zárdába. Szökní kessül *Armaury*-val és az automobil már értük is jön. De megzavarja őket *Armaury*-né és *Gaston*, akiket névtelen levél értesített a szökési tervről. *Armaury*-né férje megmentése végett félrevezeti *Gaston*-t és alkalmat nyújt a párnak, hogy elbujjanak. Ezek azonban élnek az alkalommal és elszöknek. Miker ez kiderül, az elkeseredett *Armaury*-né mindent elmond *Gaston*-nak. — 3. felvonás. A hercegi család és az elhagyott feleség együttes keresés

után *Greenwich*-ben rákadsnak a szökevényekre. *Armaury* nem akar párbajozni *Gaston*-nal, nem puhul meg *Roux* abbé szavaira, sőt még akkor sem mond le *Diane*-ről, miker elhagyott felesége állit be hozzá. *Armaury*-né megadja magát sorsának, sőt annyira szereti férjét, hogy megvédi de *Oiaransaék* túlzott dühe ellen. — 4. felvonás. *Gaston* töltött revolverrel lépédzik be a szerelmes pár szállóbeli lakására, de *Armaury*-néval találja magát szemben, aki megtudta a fiatal ember tervét és idejött a férje életét megvédeni. *Gaston* hangosan gyávának szidja *Armaury*-t; jól számított: *Armaury* előrohan. *Gaston* revolvert fog rá, de *Armaury*-t mind a két nő a testével fedez. *Diane* nem bírja el az események és a helyzet súlyát, mindenkinek utjában van és mivel a legnagyobb boldogságban ugyis része volt már, magához kerüli a végzetes revolvert és megöli magát.

* A Király színház vendégszereplése Oroszországban. *Budapest*-ről jelentik: *Kiszeli* Boris, a legnagyobb orosz színházi ügynök leszerződöttnette *Bedthy László* Király-színházi társulatát 61 napi oroszországi vendégszereplésre május 5-től. *Szentpétervárott* 24, *Moszkvában* 17, *Kievben* és *Odeszában* 7-7 előadást kell tartaniok. Bemutatják a *Vig* özevegét, a *Luxemburg* grófját, a *Cigány* szerelmet, az *Elvált* asszonyt, a *Balkáni* hercegnőt és a *János* vitét.

* Az aradi képző és iparművészeti társulat karácsonyi tárlata. A magyar művészvilág imponans érdeklődése nyilvánult meg az aradi képző és iparművészeti társulat ama felhívásának nyomában, melylyel az ország jeles festőit és szobrászeit az Aradon rendezendő műtárlatra meghívta. Még nem volt arra eset, hogy valamely vidéki város képkiallítására oly nagy számban és annyi művészi nívón álló alkotással venne részt a magyar festőgárda, mint amekkora és a milyen a december 18-ikán megnyitandó tárlaton látható lesz. Körülbelül háromszáz festmény, szobor van utban Arad felé, hogy az aradi közönség előtt bemutatásra kerüljön. A kiállító művészek névsorára büszke lehet a tárlato rendező társulat, mert ott olyan nevekkal találkozunk, melyek viselői vidéki művészi akcióktól eddig teljesen távol tartották magukat. Arad közönségének műpartolói fényes hírneve azonban ezeket a versenyen fülül álló mestereket is arra bírta rá, hogy a karácsonyi tárlaton egy-egy műremekkel a magyar művészetet reprezentálják. A napokban érkezik Aradra a tárlat anyaga, melyet a *Nemzeti Szalon* igazgatósága gyűjtött össze a fővárosban. A fősulyt arra helyezte az összeállításnál, hogy olyan alkotások kerüljenek Aradon bemutatásra, melyek a budapesti képzőművészeti társulat kiállításán ez évben szereplő művészek esetje, vésoje alól kerültek ki, úgy, hogy a fővárosi és az aradi kiállítás nívója között különbség ne legyen. Az aradi kiállítási zsüri a szállítmány megérkezése után rögtön megkezdi munkáját és a *Kazinczy-utcai* polgári fiúiskola termeiben december 18-án megnyitó ünnepség után a nagyközönség megtekintheti a párhuzamosul gazdag kiállítást.

* Miért nem játszik *Urania* darabot az *Urania*? Harom év előtt nyilt meg az *Urania* mozgófénykép színház Aradon és már működése első hetében hajlékot nyújtott a budapesti *Urania*-nak. Az azóta megszűnt vidéki osztály mutatóit be három darabot — tíres házak előtt. Kivéve *Pekár Gyula* és *Hook János* darabjait, az *Urania* magyar tudományos színház egyetlen darabja sem tudta megnyerni az aradi publikum tetszését. Ezek a darabok tudományosnak tulságosan szórakoztatók, szórakoztatóknak

pedig t'én-tul tudományosak. Az Uránia színház az ilyen előadásokra mindig ráfizetett és egyenesen a közönség óhajának tett eleget akkor, mikor redukálta az Urániaszerű előadásokat. Az aradi Uránia színház különös gondot helyes arra, hogy a közönség nivós előadásokban részesüljön. Az előadásra kerülő daraboknak ugy tartalom, mint stílus tekintetében kvalitásos munkáknak kell lenniök és a jövőben is, miután a budapesti Uránia műsorát kimerítetté, talál alkalmat elsőrangú irodalmi munkákkal ismertetni meg a közönséget. 241

* **Tartuffe** (Molière vígjátéka, az Uránia bemutatója. A darabot előadják: Mlle Provest, a Comédie Française tagja *Elmira*, Mlle Sylvaire, a Théâtre de la Renaissance tagja *Marianna*, Mr. Clement, a Théâtre du Palais Royal tagja *Orgon*, Mr. Matrat, a Théâtre du Gymnase tagja *Tartuffe*.

Az álszentekedő Tartuffe befészkelte magát a hiszékeny Orgon házába és örökös prédikálásával annyira hatalmába ejti őt, hogy Orgon csak benne bíz és elhanyagolja egész családját. Neje és gyermekei tisztán látják Tartuffe szereplését, de Orgon vakon bíz a kétszínű barát becsületességében és leánya: Marianna kezét odaigéri neki, noha annak már van vőlegénye. A megszeppent leány nem mer ellentmondani atyjának és színelég beleegyerik a házasságba. Az egész család azon van, hogy lehetetlenné tegye ezt a frigyet és Orgon felesége: Elmira, igyekszik Tartuffe őt lebeszéli tervéről. Az álszentekedő Tartuffe, hogy célját elérhesse, szerelmi vallomást tesz Elmirának, melyet végighallgat Orgon fia is, aki siet atyjának elmondani, hogy Tartuffe anyjára vetette szemét. Orgon nem hisz fiának és midőn az lepiszkolja Tartuffe őt, kiüldözi házából, a gyansúsáért bosszút kér barátjától, akit kitagadott fia helyébe örökösévé tesz és minden vagyonát ráruhazza. Rögtön meg is kötik a szerződést. Orgont nem képes családja más elhatározásra bírni, mindenáron ragaszkodik ahhoz, hogy leányát Tartuffe vegye nőül. Ekkor Elmira ocseltes folyomodik. Elbujtatja férjét az asztal alá, magához hivatja Tartuffe őt, nyájasan bánik vele, mire az újra ostromolni kezdi szerelmi ajánlataival. Orgon szeméről lehull a hályog és bosszusan kiutasítja Tartuffe őt. De az álszentekedő diadalmasan felmutatja neki a szerződést, melynek értelmében Orgon vagyonával ő rendelkezik és kijelenti, hogy jogainak feltétlenül érvényt szerez. Ekkor lép be a kitagadott fia és elfogadja Tartuffe őt, akiben egy körözött szélhámost fedezett föl a rendőrség. A félrevezetett Orgon visszaszeri vagyonát és szívesen adja nőül Mariannát első vőlegényéhez. 241

* Az aradi Filharmonia Egyesület hangverseny rendező-bizottsága ez aton is felkéri igen tisztelt bérletit, hogy a vasárnapi második bérleti hangversenyre szóló jegyeiket bérletigazolványuk felmutatása ellenében Soherhag Ernő bizottsági pénztárnál (Andrássy tér, Hermann-palota, Soherhag-féle-üzlet) átvenni szíveskedjenek, hogy így a hangverseny-pénztárnál a torlódásnak eleje vétesék. A műsor különben Thomas Mignon ouverturája, Mozart Jupiter szimfóniáján, Drigo Szerenádja, Mascagni Danza esoticaján kívül Nowakowski híres Quo vadis ából, Nero praetorianusainak a Forum Romanumra való felvonulási indulóját is tartalmazza, mely opera a külföldön mindenképp, így Bécsben, Párizban, stb. óriási sikert aratott.

* **Műsor az Apollóban.** Estéről estére szüfolt hús mulat az Apolló színházban, hol a kitűnően összeállított műsor állandóan leköti a közönség figyelmét. A mosgófénykép színházak már régen megszűntek a dadák és gyermekek szórakoztatója lenni. Az Apolló színház Aradon el fogja érni azt a magas nivót, a mely a legmagasabb igényeket is kielégíti. A világ legelső írói, a világ legelső színészei, a világ legelső technikai fognak össze, veszélyes utazások, felfedezések akasztatnak ki, csak hogy a közönség kényes igényei kielégíttessenek. Az Apolló színház még sok olyan pazar, gazdag műsort fog bemutatni, melyet Aradon még

senki sem látott. Az Apolló színház agilis igazgatósága mindent elkövet, hogy a kedves és intim színházban állandóan jókedvű és derűs hangulat uralkodjon. Holnap kivéő ünnepi műsora van az Apollónak. A kitűnően összeállított műsor legkacag'atöbb száma „Két detektív” és „A Maxi cipője szűk” című, falatrongató kacajt előidéző bohózatok. Csütörtökön, miután ünnep van, az előadások délután 3 órakor kezdődnek. 4458

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **Elítélték a francia miniszterelnök merénylőjét.** Párisból jelentik: A fenyítő rendőrbiroság előtt tegnap tárgyalták *La Cour* asztalos bűnügyét, aki a Ferri-szobor leleplezése alkalmával *Briand* miniszterelnök ellen merényletet kísérelt meg. Az egyik tanu, *Daudet* Leó, a ki a Royalista klub egyik vezető tagja, azt vallotta, hogy *La Cour* a klub határozata alapján követte el a merényletet. A bíróság a merénylőt három évi fogházra ítélte.

§ **A marosvásárhelyi petíció.** A Kuria első választási tanácsa ma fejezte be a *Bethlen* István gróf marosvásárhelyi képviselő mandátuma ellen beadott petíció tárgyalását. A Kuria a bizonyítást a petíció több pontjára nézve elrendelte és a vizsgálattal a marosvásárhelyi ítélőtáblát bista meg.

§ **Az elzúllott színésznő.** Valamikor ünnepeit operetténekesnő volt *Haraszi Hanemann* Berta, később orfeum-színpadra került s az utóbbi években már sűrűn foglalkoztatta a bíróságokat furfangos csalásaival, amelyeket főképp katonatisztek kárára hajtott végre. Most a bécsi, jözsefvárosi kerületi bíróság vonta felelősségre, amint onnan jelentik, egy fantasztikus szélhámosság miatt. A tárgyalás kezdetén azt mondotta, hogy 1899-ben Buenos Ayresben feleségül vette egy dúsgazdag francia, de egy év múlva faképnél hagyta Párisban és magával vitte az összes házassági dokumentumokat is.

— Ez a história — szölt az elnök — csak a maga fantáziájának szüleménye; hasztalanul kutattunk, nincs rá semmiféle bizonyíték.

Aztán elmondta, hogyan csapta be az ex-színésznő *Weil* Károly nagykereskedőt, aki az albániai Durazzóban lakik. Ajánkozott házvezetőnőnek s a levelében azt írta magáról, hogy junói természetű hölgy, vakítóan fehér valódi fog van, nagyon művelt és szellemes asszonyka; de a legjobb tulajdonsága tán az, hogy a legkényesebb gourmandokat is ki tudja elégíteni főztjével. *Weil* akceptálta a nem tulszerény hölgyet és a kérésére nagyobb összeget küldött neki utköltésül. Aztán levélben engedelmet kért még ónagysága, hogy magával vihesse kedvenc dakszilját, amely „örömben-bubán kintartott melette”; viszonzásul kész mindenre amit csak *Weil* ur kíván tőle. *Assadné* ónagysága — ezen a néven szerepelt — szeptember 9-én érkezett volna a megállapodás értelmében Triesztbe, de olyton húzta halasztotta az utazás terminusát. A többi közt így írt egyszer:

— Szíves türelmét kérem, mert az utazásom előtt megboldogult szüleimet kell exhumáltatnom, hogy közös sírba jussanak.

— Na hát ez csak hazugság?! — szölt az elnök, hiszen a maga édesanyja jó egészségben él.

— Kérem, kérem, arra csak nem vagyok kötelezve, hogy egy ismeretlen embernek mindenben a valóságot mondjam?

— Miért nem utazott el végre is?

— Sokféle előkézület kellett és csak szeptember 29-én kaptam *Lichtenstein* hercegtől, régi imádómtól háromszáz koronát. Amikor elakartam indulni, letartóztattak.

Az egykori énekesnőt még számos csalással vádolták, amelyeket szállókban követett el. Mindenütt arisztokrata-néven lakott, sehol sem fizetett és kölcsönök hátrahagyásával eltűnt. A bíróság négy hónapi szigorú ot börtönbüntetésre ítélte el.

A zsurhiéna.

I. jelenet.

A zsurhiéna fél kettőkor délután felnyitja a szemét. Rápillant a naptárra és ijedten ugrik fel. December 8. Ma van az első zsur, amelyet sárbereki *Strauszék* adnak és amelyre feltétlenül el kell menni, mert sárbereki *Strausz Nünü* tegnapelőtt jelentőséggel szoritotta meg a zsurhiéna kezét a kapu alatt és mert a zs. h. összes ez évi reményeit *Nünüre* baziroszta. A zs. h. gyors szemlét tart értéktárgyai között. Az eredmény lesújtó. Három korona husz filér készpénz, egy ágyöngyház bioska és négy zálogócdula. A zs. h. szomoran veszi fel a szmokingját, aztán a nyakába veszi a várost. Tíz perc múlva a „*Hunnia*” kávéházban a következő párbeszéd játszódik le:

A zsurhiéna: ... De nézze kedves *Blau* ur, ha mondom. Megadom elsején...

A főúr (szordan): ... Nem, nem. Szó sincs róla, *Lebennyei* ur. Ki van zárva. A multkorit se fizette meg. Én is szegény ember vagyok. Én se lopom a pénzt.

A zsurhiéna (igen alázatosan): Tudom kedves *Blau*, tudom. De nézze, bizony isten megadom elsején. Nagy dohányokat kapok. Adjon legalább tizet...

A főúr: Nem, nem. Nem lehet. Ezentul elvből nem adok. Akar három koronát?

A zsurhiéna (magában): Disznó. Gyalázatos pióca. Vérszopó. Nem fizetek neki egy vasat sem elsején. (A főúrhoz): *Blau* ur, maga egy szivtelen ember. Adja ide azt a három krónt. (Megtörténik.) Pá, kedves *Manó*. Ja igaz, volt egy kis osokoládém, meg két sütemény. Irja csak a többihez.

II. jelenet.

A kávéház előtt a zsurhiéna haditanácsot tart önmagával. Az eredmény még mindig szomorú és *Nünü* szegfűi nagyon bizonytalanok. A hiéna azonban nem veszi el lélekjelenlétét. *Samu* bácsira gondol, az óbudai *Samu* bácsira, akit *marcius* óta, amikor a szazon végére járt, nem keresztet fel. *Samu* bácsi nehéz fin ugyan, de talán ki lehet préselni belőle valamit. Nagyon keveset. A bácsinak több unokaöccse van és bár a hiéna több mint egy óra hosszat mesél vig történeteket és ugynevezett amoneákat, az eredmény mindössze hat korona. Kötségbeesítő. A hiéna végre is az utolsó lépésre szánja el magát. Egy női arképet vesz elő, ráfírbál egy pár sort és egy negyedóra múlva a hetedik kerület egyik kétes külsejű lakásában találjuk meg a szendvicsok levagját, élénk tárgyalásokat folytatva egy fehér szakállú öreg gnómnal. És most következik a

III. jelenet.

Szereplői a szakállas férfi és a hiéna. A jelenetből kiemeljük a következő részletet:

A zsurhiéna (elkeseredve): Szóval *Berger* bácsi nem hisz nekem. Szóval hazudom. Miért nem mondja, hogy lopok is mindjárt. Meg, hogy én öltem meg a *Grippen* doktor feleségét? Mi?

A gnóm (a vállát vonogatja): Én nem mondom, hogy hazudik a *Léderer* ur. Én csak a szemet csóváltam. Azt tán szabad. De tudja mégis nem hinnivaló. Hogy egy olyan gazdag lány meg maga... Nicht zum glauben.

A zsurhiéna: É: ha mégis ugy volna. Adna akkor?

A gnóm (bizalmatlanul): Mennyit?

A zsurhiéna: Huszát.

A gnóm: Adnék. No, huszát adnék.

(A zsurhiéna ekkor jellemtelenséget követ el. Elveszi az arképet és megmutatja. A kép *Strausz Nünüt* ábrásolja és ez van ráírva: „Az én édes lelvánomnak. *Nünü*”. A gnóm figyelmesen vizsgálja a képet, aztán megadja magát és kivessz husz koronát. Előbb azonban nem mulaszt el egy szemem megjegyzést).

A *gnom*: Nem is tudtam, hogy a Lédér urat Istvának hívják. Azt hittem, hogy Izor!
(A zsuriéna azonban nem törődik ezzel. Kocsiba veti magát és egy hatalmas szegfüesokkal állít be Stranzékhoz).

IV. jelenet.

Strausz Nünü: Nagyon köszönöm Lebennyei. De máskor ne verje magát ilyen kiadásba. Hiszen egész vagyonba kerülhet egy ilyen csomó szegfü.

A *zsuriéna* (előkelően): Kedves Nünü, egy kéréssem van. Hagyjuk a pénzbeli dolgokat. Ez annyira nem illik mihozzánk. (Mély, lelkesült szerelmes pillantást vet Nünüre, aztán gyorsan szemlét tart az ebédasztal felett. A szemle kielégítő. Majonét, osztriga, lazac, nyelvek, három felvágott ananász. És mialatt lázasan szorongatja Nünü kezét, a zsuriéna megelégedetten konstatálja magában: „No, no, valamit mégis sikerül tán behozni.”)

HIREK.

Botrány.

*

Meg van írva, hogy muszáj botránynak lenni. S ha nincs, hát keresnek és csinálnak botránynak. Vannak emberek, akik ebben találják örömeiket. Váratlanul kipattant az a kérdés, hogy hová lett az a nyolevankétezzer forint, a mit 1894-ben Kossuth Lajos temetésére gyűjtöttek s amit Eötvös Károly vitt Turinba, a közadakozást szervező bizottság nevében. A gyűjtött pénz erre a célra nem kellett, mert a temetés költségeinek viselésére tudvalevőleg a főváros közönsége vállalkozott. A közadakozásból összegyűjtött summat tehát kétségkívül másra kellett fordítani — olyan kiadásokra bizonyára, amelyek összefüggésben lehetnek Kossuth Lajos nevével és halálával.

Hogy kinek az álmát savorja és kinek a fejét fájditja ez a kérdés most, annyi esztendő után: azt a jó istenen kívül csak azok tudhatják, akiknek módjukban áll áttekinteni a sötét háttérrel s látni és tudni, hogy ki vagy mi rejlik ez újabb botrányhajászat mögött. Mert hogy ez nem más, mint lelketlen és vérlázító botránykeresés: az ugyan nyilvánvaló lehet minden jóra való ember előtt.

Ugyan kit akarnak falhoz szorítani ezzel a silány leleplezéssel? Az oroszlanlelkű nemzeti hőst, Kossuth Lajost akarják-e bántani, akiről tudva van az, hogy életének utolsó éveit igen szűkös viszonyok között töltötte? És ha talán visszamaradt tartozásokat kellett kifizetni: nem véghetetlen szomorú dolog-e az, hogy ezt falhántorgatják? Avagy talán az adakozók akaratával és szándékával ellenkezett az, hogy a gyűjtött pénzből adtak tízezer koronát a nagy ember orvosának? Avagy talán az a tízezer korona a botránykozgató, amit Ruttkaynének, Kossuth nővérének és önfeláldozó ápolójának adtak? Avagy az a költség ellenkezik az adakozók szándékával, amit Kossuth Lajos nejének és leányának exhumálására fordítottak? Vajon ezek a kiadások nem fügynek-e össze a legszorosabban Kossuth Lajos halálával és temetésével?

Kit akarnak falhoz szorítani? — kérjük újólá. Kossuth Ferencet talán? Az már mégis csak gyalázatosság, hogy hová sülyedt a közérzés Magyarországon, ha már ilyen vádaskodással is elő mernek állani Kossuth nevével kapcsolatban. Eötvös Károlyt talán? Azt nem féltjük, az megoltalmazza magát minden rágalommal szemben.

Igaza van Kossuth Ferencnek, a midőn azt mondja:

— Lelkem mélyében fel vagyok háborodva azon, hogy a legkomolyabb, tisztességben el-

töltött élet sem védi meg az embert az ellen, hogy folyton folyvást a legképtlenebb módon megrágalmazzák. Ez az állapot a mi társadalmunknak mélyeséges elfajulását jelzi. Hovatovább odajutunk, hogy Magyarországon a hazájukért fáradozóknak becsülete is úgy folytonos veszedelemben forog, mint a siu indiánok között az őserdőkben utazók élete.

Az Isten szerelmére, hová jutunk csakugyan? Kinek állhat érdekében az, hogy Kossuth Lajos osontjait meghordozzák, a Kossuthnevet meghurcolják Bécsben, Ausztriában és az egész világban. piszkos gyanúsítások és szenzációs rágalmak auhogó szárnyán? Már valóban legfőbb ideje, hogy a becsületes emberek összefogjanak, ligát alkotva a becsület védelmére és az ország jó hírnevének oltalmára — ezekkel az elvetemült merénylettekkel szemben, amelyeket a köztisztesség és az ország erkölcsi javai ellen intéznek, nap-nap után.

— Az Aradi Közlöny legközelebbi száma az Ünnepe miatt szombaton reggel jelenik meg.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 8-án az időjárás: változás nem várható.

— Tisza István meggyógyult. *Budapestről* jelentik: A munkapárt helyiségében betegsége óta ma este először jelent meg Tisza István gróf, akit a párttagok nagy ovációkban részesítettek.

— Delegációs ülések Budapesten. *Budapestről* jelentik: A delegációk március 28-ára gyűlnek össze Budapestre, hogy a jövő év első negyedére a költségvetési felhatalmazást tárgyalják. A delegáció elnöke ez alkalommal is Láng Lajos, alelnöke pedig Zichy Ágost gróf lesz.

— Barth Lajos a királynál? A volt aradi iparos, a világhírű Barth Lajost, akinek nevét ismertté tette autogramgyűjteménye, amelynek ő *Die Welt* nevet adott, ma őfelsége kihallgatáson fogadta. Barth arra kérte a felséget, hogy nevét írja be könyvébe. Erről az érdekes eseményről ezt a táviratot kapta ma Bécsből az *Aradi Közlöny*: „*Királyunk most irt könyvembe. Nagyon dicsérte. Örvend, hogy ezen ritka mű tulajdonosa magyarnak megmaradt. Barth.*“

— A pénzügyi bizottság ülése. *Budapestről* jelentik: A pénzügyi bizottság ma folytatta tárgyalásait. A kultusztervezet részletes költségvetési vitáját még nem fejezték be és egyelőre befejezetlenül is hagyják, mert holnapután a bizottság a bankjavaslat tárgyalását kezdi el.

— Az arad-kikindai vasút tökeleszállítása. E hónap 16-án Nagykikindán rendkívüli közgyűlést tart az arad-kikindai vasút. A közgyűlésen az alaptőkét leszámítják. Az arad-nagykikindai helyi érdekű vasút részvénytársaság osekéty 8.458.200 koronával szállítja le alaptőkéjét a december 16-iki rendkívüli közgyűlésen. A tökeleszállítás nagyon ügyesen történik, mert a miat az érdekeltek állítják, ezáltal senki sem szenved veszteséget. A vállalkozó nem veszít, az Agrárbank sem veszít, a részvényesek szintén nem veszítenek. A hitelezőkkel szemben az állam vállal garanciát, így az ő pénzüik is jó helyen van. Vagyis senki sem veszít ma. A hiányzó veszteséget alighanem csak ezután fogjuk megtalálni a vasút üzemi számlájában.

— Kálmán Gusztáv bucsuja Esztergomtól. *Budapestről* jelentik: Kálmán Gusztáv államtitkár holnap reggel több munkapárti képviselő társaságában Esztergomba utazik, hogy elbucuzzék esztergomi választóitól. A kerületben hír szerint Szemere Miklós lép fel pártönkivüli programmal.

— Eltűnt alkotmánylevél. *Szófiából* jelentik: Bulgária alkotmányát 1878-ban alkotta az első bolgár alkotmányozó gyűlés. Ennek az alkotmánynak az eredeti példányát a parlamenti levéltárban őrizték. Nemrég vizsgálatot tartottak a levéltárban és akkor nagy megdöbbenéssel tapasztalták, hogy az értékes okmány eltűnt. A tolvajlást valószínűleg évekkal ezelőtt követik el.

— A kamarai választások holnap történnek meg Aradon. Élénk érdeklődés előzi meg a választásokat. Különösen iparos körökben nagy a harcikedv. Az iparososztály szavazatszedő bizottságának elnöke Reinhardt Gyula. Az iparosok jelöltjei között van Endre Géza aradi nyomigazgató is, aki népszerű tagja az aradi iparostársaságoknak. A kereskedő osztály tagjainak választása kevésbé szenvedelmes, de elég élénknek ígérkező harc lesz. A választók nagy része a hivatalos listából formálódott, ugynevezett tizenhatos lista közül tömörül, a melynek biztató kilátásai vannak. E tizenhat jelölten kívül az utóbbi napok szaporán hozták az újabb jelölteket, akik nevei különböző variációkban keveredtek a tizenhatos lista embereivel, sőt van olyan jelölt, aki a választás reggelén, az ismert „ragasztó csdulak“ segítségével kezdi meg az akciót. A kereskedő osztály tagjainak választásánál a szavazatszedő bizottság elnöke Eles Ármán lesz; a szavazás helyisége a városháza emeleti kisterme.

— A társadalomtudományi társaság páratlan szerdái. A kereskedelmi iskola emeleti termét színültig megtöltötte ma délután az a tudni és tanulni vágyó közönség, amely a Társadalomtudományi Társaság felolvasó ülésére sereglett. Urhölgyek, lányok és urak az iskolapadokban figyelnek, jegyeznek szorgalmasan. Komoly, tiszta tudományos kérdések, nagy, egyetemes, világokat átfogó szemlélődés, tartalmas, nyugodt viták: ezek a társadalomtudományi társaság páratlan szerdái. — Ma Bácskay Béla dr., a társaság alelnöke prelegált a kezdetleges társadalmakról. Folytatása volt ez az előadás az eddigi vitáestélyeken elhangzott felolvasásoknak és ehhez is élénk vita fűződött, melyben Szöllösi Zsigmond dr. és Neumann Miksa dr. vettek részt. Valósággal csodálatraműltő az az élénk érdeklődés, amellyel Arad művelt urhölgyei ezeket az előadásokat kísérik. Jellemző ez a szabadgondolat, a felvilágosodás, a tudományos modern világnézet rohamos és hódító térfoglalására, mert a babona és miszticizmus mindaddig a női lelkekben talált a legfogékonyabb talajra.

— A Zlinszky-Hantos-affár. *Budapestről* jelentik: A Zlinszky István és Hantos Elemér közt felmerült affár ma békésen intézték el. Délelőtt összeültek a segédek: Somsich Tihomér gróf és Palugyay Móríc Zlinszky részéről, ifj. Erdély Sándor és Hegedüs Kálmán Hantos részéről és miután megállapították, hogy a sértés alapjául szolgáló félreértést már tegnap tisztázták, megegyeztek abban, hogy további eljárásnak helye nincs és az ügy a lovagiaság szabályai szerint befejezést nyert.

— Nyilatkozat. Vettük a következő sorokat: Az aradi kereskedelmi és iparkamara beltagjainak ma megejtendő választása alkalmából az iparosság egy része engem is felvett jelöltjei közé. Mivel nagy elfoglaltságom mellett a kamarai tagsággal járó kötelességeknek megfelelni nem tudnék, nem óhajtom az esetleg reám eső szavazatokat arra hivatott iparosoktól elvonni, s éppen ezért arra kérem a szavazókat, hogy szavazataikkal sziveskedjenek nálamnál kevésbé elfoglalt embert megválasztani. Kitűnő tisztelettel Weisz Márkus cukorkagyáros.

— A letartóztatott orvos. Budapestről jelentik: *Ofer* dr. ügyében ma újabb szereplő került elő, *Pánya Mihály*, akinek a Dohány utcában korbély- és fodrászüzlete van s akiről beugták a rendőrségnek, hogy az ő üzletében állandóan permanenciában tartották *Ofer* dr. nevét. Pányát ma délután beidéztek a rendőrségre, ahol *Császár* rendőrfőalgalmazó hallgatta ki. Pánya vallomása nagyon kedvező a letartóztatott orvosra, mert abból kiderül, hogy nála semmit sem tudtak *Ofer*ről s ő maga is csak ma, kihallgatása alkalmával értesült arról, hogy ilyen nevű orvos egyáltalán létezik-e Budapesten. A rendőrséghez ma huszonnyolc névtelen fejlesztés érkezett *Ofer* ellen, de kiderült, hogy a huszonnyolcból mindössze három gyanús, a többi pedig egytől-egyig ráfogás. Dálban *Császár* fogalmazó újból házkutatást tartott az orvosnál s lefoglalta könyveit, hivatalos iratait, orvosi naplóját és huszonkilenc műszerét. A rendőrség most azt szeretné megállapítani, hogy *Ofer* kikkel állott orvosi összeköttetésben s egyúttal miként került *Schmidt Arnold*-dal össze.

— Aradi agghonvédek kérelme. Huszonháromman vannak összesen azok a névtelen hősök, akik a magyar dicsőség legszebb hőskölteményének bámulatot keltő szereplői voltak. Szegény, törődött aggastyánok, akik most kérésüket emelik fel és Arad város törvényhatóságához fordulnak egy igen méltányos és bizonyára meghallgatásra találó kérelemmel. Minthogy a dicső haditettek örökös fénye nem elég arra, hogy télen tűzifa gyanánt használtassék és akik belekóstoltak a halhatatlanságba, ezen kívül még az iszonyúan megdrágult kenyérrrel is kénytelenek élni, azért esedeznek a törvényhatósághoz, hogy a jövő évi költségvetésbe beállított 1440 korona segélyösszeget emelje fel kétezer koronára. Napról-napra fogy a nagy idők tanuinak száma és az aggastyánok részére más ut nincs nyitva, minthogy ilyen módon kíséreljék meg hátralévő napjaik tengetését. A törvényhatósághoz az méltó, hogy a kérelmet haladéktalanul teljesítse.

A következő sorok közlésére kérték föl: Az 1848—49-iki honvédek aradi egyesületének tagjai közül már csak huszonhároman élnek. Ezek közül csak tizen vannak oly anyagi helyzetben, hogy fenntartásukról gondoskodni önmaguk képesek. A többi tizenhárom öreg, többnyire rokon és támasz nélkül álló, vagyontalan honvéd eliatásáról Arad hasznias közönségének támogatásával eddig egyesületünk gondoskodott. Egyesületünk e szegény tagjait eddig is nemesak pénzbeli segéllyel támogattak, de gondoskodunk számukra a téli tüzelőanyagról, ruházatukról, sőt sokszor élelmezésükéről is. A haza- és emberszeretet nevében fordulunk városunk hasznias érzelmi közönségéhez, a pénzintézetekhez, társadalmi egyesületekhez, miszerint egyesületünket e nemes feladatának teljesítésében a jövőben is támogatni sziveskedjenek. A már teljesen munka- és keresetképtelenné vált 1848/49-iki honvédek részére szánt akár pénzbeli, akár másnemű adományokat kérjük egyesületünk jegyzőjéhez (kir. tanfelügyelőség, Salacz utca 1. szám) juttatni. Az Aradi 1848—49-iki honvédek egyesülete. *Jankó Mihály* egyesületi elnök, *Kehrer Károly* s. k. kir. s. tanfelügyelő, egyesületi jegyző.

— Verekedés a kávéházban. Budapestről jelentik: Nagy botrány volt tegnap este a Kosuth Lajos-utcai Magyar Világ kávéházban. *Kepes Nándor* és *Schwarz Rező* bankhivatalnokok régi haragosai egymásnak. Tegnap este véletlenül összerakóztak a Magyar Világ kávéházban. Eleinte csak fixirozták egymást, később azonban sértő kifejezések hangzottak el. A kinos helyzet azzal végződött, hogy a két ur egymásra rontott és verekedni kezdett. Mikor már nagyon veszedelmes volt a dolog, *Schwarz* előkapta revolverét és *Kepes*re célzott. A kávéház személyzete akadályozta meg, hogy komolyabb szerencsétlenség nem történt. A kávéházi botránynak egy rendőr vetett véget, aki az ellenfeleket bevitte a IV. kerületi kapitányságra, a hol verekedésért és botránycokzásért megindították ellenük az eljárást.

— Eljegyzés. *Rudas Manó*, okl. gépészmérnök, *Rudas Samu* aradi lakos fia, ma tartja eljegyzését Budapesten *Singer Samu* kedves és szeretettreméltó leányával, *Arankával*.

— Letartóztatott képviselőjelölt. Kalandos esete volt a minap *Horváth Jenő*nek, a bodajki kerület volt függetlenségi képviselőjelöltjének, aki éppen tegnap bukott meg a bodajki kerületben *Zichy Aladár* gróffal szemben. Valami ügyben *Zalaegerszegre* érkezett, ahol *betörőnek* nézték és az egyik rendőrrnök letartóztatta. Egy napig volt *Horváth Jenő* a zalaegerszegi rendőrség foglya, míg végre a budapesti rendőrség igazolása alapján elbocsátották. — Az eset története a következő: Székesfehérváron a napokban betörés történt. Valami üzletet fosztottak ki s a székesfehérvári rendőrség megállapította a betörőről, hogy erősen barna, zsidófiu volt. Ezt a személyleírást belevette a rendőrség a köröző levélbe is és szétküldte az ország területén lévő rendőrhatalóságoknak azzal a megjegyzéssel, aki mindezekon kívül még gombos cipőt is viselt, feltalálás esetén tartóztassák le. Éppen ekkor érkezett *Horváth Jenő* *Zalaegerszegre*, amikor az odaváló rendőrség megkapta a székesfehérvári betörőről szóló köröző levelet. A személyleírás teljesen ráillett *Horvát Jenő*re, amennyiben ő is erősen barna ember és meg volt az a pechje is, hogy gombos cipőt viselt. Igaz, hogy nem zsidó, de hát, amikor a rendőrség betörőt akar fogni, ez teljesen mellékes.

Igy gondolkozott a zalaegerszegi rendőrség *Sherlok Holmes*-e, *Salamon* rendőrrnök is, aki nagy elődje szisztémája szerint a gombos cipő nyomán indult el a betörő felkutatására. Raggel szemlét tartott a szállodában s az egyik ajtó előtt meglátta a *Horváth Jenő* gombos cipőjét, amelyet a háziszolga szépen kipucolva helyezett oda. Nagyot ütött a homlokára s felkiáltott:

— Hopp, megvan!

Ezzel besietett a hivatalába és sürgős időzéssel rendőrt küldött *Horváth Jenő*ért, akit az ágyából cipelt be a rendőr a kapitányságra. A rendőrrnök itt még egyszer jól szemügyre vette és miután újlag konstataulta, hogy gombos cipője van és erősen fekete arcára, kijelentette előtte, hogy a székesfehérvári betörésben való bűnrészesség miatt letartóztatja. *Horváth Jenő* igazolni akarta magát, de nem sikerült és hiába tiltakozott a letartóztatás ellen, az egész napot ott kellett töltenie a rendőrségen. Végre azután a zalaegerszegi rendőrség táviratozott a budapesti főkapitányságnak, amelytől este megérkezett a távirati igazolás s így került ismét szabadlábra a bodajki képviselőjelölt, aki a rendőrrnök tévedése folytán egy napot töltött — mint betöréssel gyanúsított egyén — a zalaegerszegi rendőrségen.

— Elragadtatással szemléli mindenki *Weinberger Ferenc* jóhirű ékszerészünk *gyögyörű karácsonyi ujdonságait*. Nagy *brilliáns-, ékszer és ezüstneműek* raktára, tulhalmozottság és alkalmi vételek folytán. *Mesés olcsó árak*. Telefon 489. 4399

— Aradi és a vidéki közönség. Tudvalevő, hogy a karácsonyi bevásárlások alkalmával nagy tömegben keresi fel a vidéki közönség Aradot. A jó és megbízható forrásokat igen jól ismerik, mert hisz azok évek hosszú sora óta bírják a közönség bizalmát. Ezen jóhirű üzletek között is első helyet foglal el *Fischer Simon* nagy áruháza Szabadságtér 12. szám alatt. Olyan nagyszabású, fényes és mindenre kiterjeszkedő karácsonyi tárlattal lépi meg ez idén a közönséget, hogy még soká lesz róla szó, mint utólrhetetlen, varázslatos tündérkiállításról. A vidéki közönség *Fischer Simon* tárlatán már most is nagy számban fordul meg. 4498

— A vak asszony szemfoga. Egy kőrösbányai olvasónk írja: *Balsa* hegyi faluban egy *Csoka Veron* nevű öreg koldusasszony lakik, a ki gyermek-kora óta vakaságban sanylődött. Az öreg *Veron* gyakran lehetett látni a szomszéd községek piacain, a mint gugolva rimánkodott alamizsnáért. Hetekig maradt rendszerint távol s csak mikor már néhány koronát összegyűjtött, vitette magát haza valamelyik falubeli ismerőssel. Hosszabb távollét után a múlt héten megint hazatért falujába. A havasi lakók nem kis bámu-atára azonban minden vezető nélkül járt árkon-bokron keresztül s messziről szőlította meg az embereket. A kérdezősködőknek azután elmondotta, hogy két héttel ezelőtt utolsó foga fájásnak indult. Bevándorolt egy falusi kovácshoz, aki hatalmasan kifejlődött szemfogatóval megszabadította. Állítása szerint, alig hogy a fogát a kovács kihúzta, mintha derengeni kezdett volna szeme előtt. Mindinkább látta a tárgyak körvonalait s néhány nap múlva már tisztán látott mindent. Az öreg koldusasszonyt azonban a nem várt szerencse távolról sem örvendeztette meg. Busan járja azóta a falut s mindig azon tűnődik, miképp fogja már most mindennapi kenyerét megkeresni.

— A hadihajók utalványai. A os. és kir. hadihajókra szóló postautalványokat 1911. január 1-től kezdve már nem a nemzetközi (sárga színű) hanem a m. kir. posta által a belsőforgalom részére kiadott rózsaszínű űrlapokon kell kiállítani.

— A Székely-féle javaslat és a jogi vizsgák. Minthogy a Székely-féle javaslatból pár hónap múlva törvény lesz, mindazok, akik a törvény életbeléptéig doktorátust nem szereznek, csak két évvel később lehetnek önálló ügyvédek. Akik azt akarják, hogy az új törvény reájuk ki ne hasson és így két évet nyerjenek, forduljanak a Dr. Dobó jogi szemináriumhoz (Kölcsvár, Bolyai-u. 8.) melynek segítségével hat hét alatt letehetnek egy szigorlatot. Ez annál is inkább tanácsos, mert a beállott egyetemi rendszerváltások következtében a szigorlatok anyaga aránytalanul megnagyobbodott. Az intézet kikölcsönzi tankönyveket helyettesítő, az összes szigorlati kérdéseket felölelő jegyzeteit, melyekből otthon előkészült jelölteket rövid rekapituláló kurzus során készíti elő. A „Jogi vizsgák letétele” c. most megjelent könyvet díjmentesen megküldi. 4479

— Órák, brilliáns árak, arany ékszerek, karácsonyi ajándékok, mélyen leszállított árban legolcsóbban *Kun József* máv. órásnál, Aradon szerezhetők be. 4488

— Nem okoz gondot, hogy hol vegyünk meg szereteteinknek a karácsonyi és újévi ajándéktárgyainkat, mert mindenki tudja, hogy csakis *Hirsch Jenő* órás és ékszerésznel szerezhetjük be a legizlésebb tárgyakat mesés olcsó árak mellett. 4456

— 40-ik jótékonycélu államsorsjáték. Folyó hó 15-én tartják meg Bécsben a polgari jótékonycélokra rendezett 40-ik államsorsjáték húzását. A játékterv tartalmaz 20738 nyereményt 620000 korona összegben, közöttük főnyeremények 200000, 50000, 30000 stb. koronával, melyek készpénzben fizettetnek ki. Sorsjegyek a 4 koronával dohánytőzsdékben, váltóüzletekben stb. kaphatók.

— Alkalmi vételek folytán mindennemű karácsonyi ajándék játéktárgyakat szűk helyiség miatt mesés olcsó árban árúit az Amerikai Versenybazar *Weitzer János*-utca 8. 4454

— Megérkeztek *Iványi Menyhért* (Forray-utca) üzletébe a legfinomabb angol és magyar gyártmányú cipő és uridivat különlegességek, melyeket hallatlan olcsó árakért szerezhetjük be. 4397

— Új táncanfolyam. Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt szülőket és a tánckedvelő ifjúságot, hogy táncintézetem ezidei második táncanfolyamát f. évi december hó 14-én kezdem, melyre beiratkozásokat minden nap elfogadok az ipartestület dísztermében, a tanórak alatt, vagy lakásomon *Bercsényi Miklós*-utca 18. sz. a. Tanórak kereskedők részére hétfőn és szerdán, iparosok részére kedden és pénteken. Szives pártfogást kér továbbra is mely tisztelettel *Deutsch Sándor* okleveles táncitanító. 4307

— Sok pénzt takarít meg mindenki, aki női és férfi divatcikkekben nálam szükségleteit beszerzi, mert elvém, mint kezdő kereskedő: „Nagy forgalom, kevés haszon.” Különösen megemlítem, hogy a karácsonyi szezon alkalmával csinosan kiállított ajándéktárgyaimat a gyön jutányosan bocsájtom rendelkezésére igen tisztelt vevőimnek Szives látogatást kérve, vagyok kiváló tisztelettel Németh István Arad, Andrássy-tér 20. 4241

— Karácsony alkalmára megérkeztek a legszebb női selyem- és bőrtáskák, utazó készletek, fésű- és manikűr-garnitúrák, szivar-, cigaretták, vizit- és pénztárcák, legfinomabb francia és angol illatszerek, diszkatetták, pipere- és diszmu árúk, játékszerek, babák stb., legnagyobb választékban leszállított árban kaphatók Hegedűs Gyula üzletében, Aradon, Andrássy-tér 15. Telefon 506.

— Mindenki nézze meg, hogy van-e elegendő névjegye és ha netalán az fogytán van, ne hagyja annak megrendelését az utolsó percre, amikor már a megrendelések főlalmozódván, nem is lehet azokat a rendes időre elkészíteni, hanem rendelje meg az Aradi Nyomdarészvénytársaság nyomdájában, ahol elegáns, divatos és remek kivitelű nyomtatott névjegyek 100 darabonként két koronáért kaphatók. Vidékre 100 darabonként 2 kor. 40 fillér előzetes utalványozással ellenében bérmentve küldjük.

— Francia illatok legújabb készítésére — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fill. Vojtek és Weisznál. 279

— Az átutazók figyelmét tisztelettel felhívjuk arra a körülményre, hogy az Aradi Közlöny a vasúti állomásnál nem a csomagszállító részvénytársaság alkalmazottjánál, hanem lapunk kiadó megbízottjánál kapható az állomás előtti téren.

Nyomatványok beszerzésénél kérjük kedves lapunk nyomdájához, hol igen méltányos áron, csinos tiszta kivitelű nyomatványokat készítenek. Nyomdánk olyan modernül van berendezve, ahol bármily igényeket is ki tudunk elégíteni. Készítünk névjegyeket, levelepapírokat, berítékeket, számlákat, gyászjelentéseket, bármilyen kereskedelmi és ipari nyomatványokat, könyveket, műveket a leggyorsabb és legbiztosabbig. Kérjük szükséglet esetén hozzánk bizalommal fordulni.

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyvíz. Széles körű gyógyhatásokkal és gyógyeszközökkel. Széles körű gyógyhatásokkal és gyógyeszközökkel.

SCHULTES AGOST

Székesfehérvár, Lippósi Salvator-forrás-üzlet, Budapest, Rudolfsplatz 8.

MULATSÁGOK.

(=) Tea-zsur. Ma 8-án, d. u. 5 órakor tartja az aradi polgári jótékony négyzet tea zsarját a Központi szálloda mindkét termében 2 korona belépődíjjal. A buzgó készülődés városzerte élénk érdeklődést váltott ki a közönségből s így remélhető, hogy a védasszonyok fáradozásának meg lesz a kívánt eredménye: bevétel a szegények részére s derős, szórakoztaté délután a közönségnek. Egy korona belépődíj mellett gyermeküket is szivesen látnak. A következő jótékony adományokat nyugtázzák itt még hálás köszönettel:

Lócs Rezsóné 2 pólyás baba, dr. Tisch Mórné 2 baba bonbouniere, Keller Izsóné 6 baba, Tanfy Ida iskolás baba, Steinitzer Jenni 1 szőke baba, Fischer Simon 1 doboz karácsonyfa disz, dr. Avarffy Imréné 2 porcellán disz, egy női mellkép és 2 virágtartó virággal, Priegl Istvánné 1 bohóc, Stauber Józsefné 1 kis és 1 nagyobb baba, Steiner Ferencné 1 Biedermeyer öltözötű baba és 1 matróruhájú fiubaba, Maresch Gyula 1 felsőmagyarorsági tóti, Tamasdán dr. 1 nagy bohóc, Vörösi Magda 2 bicikliző baba, Vajda Olga két sportoló baba, Gyulányi Rezsóné 1 pólyás baba és egy szőke baba, Végh Anrélné rózsaszínruhás baba, Jakabffy Gyuláné két ruhás baba, Scholz Róbertné 1 baba, Frint Lajosné 2 baba, dr. Robitsch Agostné 1 perces fiú, 1 mécs férfi és 1 mécs asszony, Thömka Gyuláné 1 kalapos baba és 1 kis baba, Nachtnébel Ödönne 2 baba, Wa-

dovsky Gusztávné 4 sportbaba, id. Vásárhelyi Dezsóné 1 baba, Kohányi Zelmá 1 baba, özv. Boros Beniné 1 baba, Boros Emi 1 rózsaszínruhás baba, Szakolczay Lajosné 2 baba, Tenner Józsefné 2 baba, Csalkó Árpádné 2 sportbaba, Hán Sándorné 2 baba, Varjassy Árpádné 1 baba, Kohányi János aradi fiókjának főnöke, Robitsch József 2 japán baba, Probat Böske 1 japán leány, Dörner Jánosné egy baba, Szentiványi Sándorné 1 baba.

(=) A magánlistviselők és kereskedők együllete az aradi nyomdász-szakszövülettel, valamint az aradi ipari munkásság egy részével kötve, december hó 11-től kezdve minden vasárnap a Fehér Kereszt dísztermében táncestélyeket rendez. A táncestélyek este 8 órakor kezdődnek és 12 órakor végződnek. A belépődíj férfiaknak 80 fillér, hölgyeknek 60 fillér. Az estélyeken a zenét Gyurkóczy András jóhírnevű zenekarának egy része szolgáltatja. A rendezőség ez uton is kéri a közönség pártfogását.

TARKASÁGOK.

(Az önzseretet.) Beregi Sándornak van egy barátja, aki állandóan pumpolja. Őt és tíz koronánként már annyit kiszedett belőle, hogy Beregi végre megsokalta a dolgot és a múlt héten így tört ki:

— Öregem, én nagyon szeretlek téged, de a kölcsönöket ezennel egyszermindenkorra beszűntetem.

— Szeretsz, szeretsz, — válaszolta savanyú képpel a kikoszorózott kőr. — de magadat sokkal jobban szereted. Nem vagy elég önzetlen. Én például nem tudom magamat szeretni.

— Persze, nekem könnyű, én egy kedves, tiszta, finom, jómodoru fiút szeretek. De mit szeress te azon a kiállhatatlan, megbízhatatlan, kellemetlen emberen?...

(Az próbárdetés) A színház egyik fiatal tagja egy idő óta feltűnően ráncos homlokkal mászkált a világban. Senki sem tudta, mi baja van, mikor végre Kalesár elfogta és kivallatta. A fiu meggyőnt, Elmondta, hogy megunta a legényéletet, a kávéházat, az éjszakai csavargást és okvetlenül meg akar házasodni. Csak nem tud hogyan hozzáfogni.

— Édes Kulcsár apám, segítsen nekem megházasodni. Segítsen keresni valami jó feleségnek való nőt.

— Rendben van. Majd nérd meg azt a nagyszerű próbárdetést, amit holnapra csinálok neked. „Tapasztalatlan” jelige alatt megtalárod.

Az ifju másnap kerébe vette a jelzett lapot és a következő próbárdetést találta benne:

Tapasztalatlan ifju, aki házasodni kószul, keres egy tapasztalt, idősebb jó embert, aki arról a szándékáról lebeszélje. Leveleket „Tapasztalatlan” jelige alá a kiadóba.

VIDÉK.

Tisztujtás a buttyini kaszinóban. Tegnep volt a nagybuttyini Kaszinó évi közgyűlése. Seress Ferenc királyi táblabíró leköszönt az elnökségről, melyet oly hosszú ideig viselt, mivel Aradra költözött; helyette megválasztották egyhangulag Fekete József dr. körorvost elnöknek, azután tisztujtás következett és pedig következőleg:

Elnök: Fekete József dr. Alonk: Vitályos Ákos. Pénztáros: Klein József. Ellenőr: Bienenstock József. Könyvtáros: Peroutka Emil. Háznagy: Peresert Ferenc. Jegyző: Kertész István. Ügyész: Dénes Jakab dr. Választmány: helybeliek: Bodea Gyula, Grozda Aurél dr., Peterhely Béla, Kiurszky Iván, Römer Miklós, Koczka Gyula. Vidékiek: Bognár Károly, Kohn Henrik. A közgyűlés után banket volt, melyen számosan vettek részt; sok szép téstot mondtak.

Am Emulsió vételénél a SCOTT-féle eljárás védeljéről — a halast — kérjük figyelembe venni. Védjegytől ártókedjünk.

Fejlődésben

levő leánykainak, vagy fiacskáinak haladéktalanul adjon SCOTT-féle Emulsió-t. Meglátja gyöngeségük rohamosan elmarad, megerősödnk s élénkebbek és vidámabbak lesznek. Az a csukamájolaj, amelyet a SCOTT-féle Emulsió tartalmaz, a legtisztább és leghatékonyabb. A visszatetsző iznek nyomásincs és nem terheli meg a gyomrot. Ezt az eredményt a páratlan SCOTT-féle eljárás által értük el. De tovább megyünk. A

SCOTT-féle Emulsió-t

orvosok és betegek egyaránt sokkal hatékonyabbnak ismerik el, mint a közönséges csukamájolajat. Próbálja meg és biztosan meg lesz elégedve. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Kapható minden gyógyszerárban. 6667

EYESÜLETI ÉLET.

(*) A katolikus kör felolvasó estélye. A katolikus kör mai felolvasó estélye rendkívül nagyarámu előkelő közönség előtt folyt le. A Liceum nagytermét s eongásig megtöltötte a közönség. Az estélyt Zoltai Mátyas hegedűjátéka nyitotta meg. Felesége songorakisérete mellett egy Sjögren szonátát adott elő. Szilágyi Dóssa nagyváradi premontrai kanonok, főgimnasiunai tanár „Krisztus az emberiség kösépontjában” című tartott templomias szónoklatot, amelyben „Krisztus isteni mivoltát bizonyította abból az órisai határból, amelyet az emberiség lelkére és egész történetére gykerolt. Példáknak hoz fel a történelemből, hogy mindsek vállalkozása, akik a krisztusi vallás ellen törtak, kudarcosul végsődött, mert az igazi kereszténység inkább a méglyára ment, de vallását nem tagadta meg. Közünkben az a tüz, amelyet Jézus a lelkekben gyújtott, már csak pisláng s azú minden igaz katolikusnak az a kötelessége, hogy a krisztusi vallás régi lényét és határát visszaállítsa igyekessék. A tapasztalattal szónoklat után Gyöngyössy Böske műdaleket adott elő nagy siker mellett. Szemlélt Ferenc székesfehérvári tanár „A nevelés három tényezője” című tartott egyeskomposziójú beszédet. Tapasztalatai alapján állította, hogy a magyar fiatalok pusztak. Ők pedig annak a tapasztalásnak, hogy a nevelés három tényezője eltért eredeti helyes utjáról. Sem az iskola, sem a család nem fektet elég súlyt a vallásos nevelésre, a társadalom részéről pedig állandóan a csábító vezérlés folyogati az ifjuságot. A közönség Szemlélt előadását is nagy tetéséssel fogadta.

(*) Az állatvédő egyesület választmányi gyűlést tegnap délután tartottak meg Lukács Lajos elnöklété alatt, aki összerította az 1916. évben városunkban az állatvédelem tereén előfordult eseményeket örömmel konstataha, hogy az állatvédelem eseménye áttent a közönség vésébe, mert ha bárhol és bármikor tapasztalták, hogy valaki állathimázt követett el, azt azonnal az elnökség tudomására hozták, aki a megtörtént iránt ismételt. Az aradi kibégási bíróság 26 esetben ítél el egyénekét állathimáért. Elnök reméli, hogy a Békésy József állatorvos által megindított humánus mozgalom egy állatkórháznak tudon leendő felállítására a jövő évben megvalósul. Az egyület működése a közgyűlésen kiosztandó évi jelentésben fog közzétetni. Az tészen jelen voltak dr. Cserevics Diodorné urné, Cserevics Diodor dr., Kabócsó Géza nyug. tábornok, Lócs Rezső városi tanácsor, Nagy Orbán dr., Ráthaly Jenő titkár, Szarka László jegyző. A közgyűlés napját bírlepilag köszétesük.

Miért gyönyörű a pesti nő?

Mert az arcbőre rézsás, üde, friss, finom, hamvas és diszkrétan matt. Ilyenné tette a Yes Porcellánpouder. Minden királynő, minden nagy színésznő azt használja, mert: minden pouder közül egyedül csak az Amerikai Yes Porcellánpouder ártalmatlan, ezt a hites vegyész bizonyítja és mert szépítő hatása biztos, millió esetben kipróbált.

A Porcellánpouder csak „Yes“ felírással védődik. Kapható az egész világon mindenütt. Az Amerikai Porcellánpouder R. T. magyarországi ártáskára: Budapest, IV. Keeskeny-utca 9., VIII. Rákóczi-ut 9. Árak: 5.— 3.— korona.

Aradon kapható: Hársz Eszter, S. Földes Károly, Vajtak és Vajta, Mol Gábor, Hódos Árpád és Hegedűs Gyula üzlet.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Konsum sertés vásár Aradon. Varjasny Lajos polgármester felterjesztést intézett a földmiváltsági miniszterhez és kérte, engedélyezze a karácsonyi ünnepek alatt a konsum sertés vásár megtartását. Kellner György főállatorvos ma a közigazgatási bizottságnak bejelentette, hogy a miniszter felszólítására javaslatba hozza a vásár engedélyezését és hogy Világos, Pécska, Pankota és környékéről disznóhus behozatalra adjon engedélyt.

A munkásház elepi iparvasút. A Drégely- és Dembinszky-utcai lakások miatt tettek panaszt a közigazgatási bizottságnál, hogy a munkásháztelepen átvonuló iparvasút töltéséről lefutó víz bázait alámossa. A bizottság Kellner László műszaki tanácsost, az államépítészeti hivatal főnökét kérte meg a panasz alaposságának megvizsgálásával. Kellner ma azt jelentette, hogy helyszíni szemlét tartott és úgy találta, hogy a panasz alaptalan. Az érdekelteket figyelmeztette, hogy a műtanrendőri bejárás alkalmával az eljáró bizottság előtt megtehetik észrevételeiket a vasút engedélyezése ellen.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámjai:	
Szerkesztőség (éjjel-nappal)	389
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel- lékállomás)	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	151
Nyomda	151

Hideg vízben

• Hattyuszappan (Sűrűlt szilárd kálliszappan) több habot és intenzívebb mosási erőt fejt ki, mint bármely más szappan meleg vízben. Ez nagyon fontos már csak azért is, mert finom szövetek csak hideg vízben moshatók. Ennek folytán a Hattyuszappan páratlan különlegesség gyapjú, selyem, csipke és finom fehérneműk mosására.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Egy falusi gyermek élettörténete. Majd ha már sokat tanult, akkor üljön le novellát írni. Ez teljesen értéktelen kezdőmunka.

Budapesti áru- és értéktözsde.

Távirati tudósítás. Budapest, december 7.

Amerika ¼-el magasabb. Kínálat, vételkérő korlátozott, 6 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb. Az árak 50 kilogramként számítva:

	Déli árak	Északi árak
Buza 1911. áprilisra 11.12—11.15	11.15—11.14	
Buza 1911. májusra 11.06	11.07 11.08 11.09	
Buza 1911. októberre 10.82	10.81 10.82 10.83	
Rosa 1911. áprilisra 7.84	7.85 7.86 7.87	
Rosa 1911. októberre 7.75	7.76 7.77 7.78	
Tengeri 1911. májusra 5.66	5.67 5.68 5.69	
Zab 1911. áprilisra 8.44	8.45 8.46 8.47	

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzéke.

Távirati tudósítás. (Árak 50 kilogrammonként korona értékben.) 1910. Dec. 7.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	9.80—9.90
76	9.9—10.—
77	10.00—10.10
78	10.10—10.20

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos	9.70—9.80
Rosa	6.75—6.85
Árpa	6.60—6.65
Zab	7.10—7.20
Tengeri	6.10—6.20
Tengeri (új)	4.45—4.50

Budapesti értéktözsde. (Táv. jelentés.)

— Dec. 7. —

Magyar aranyjárdék 4%	111.40
Magyar koronajárdék 4%	92.05
Magyar koronajárdék 5½%	81.—
Magy. földterem. kötvény 4%	92.25
Sorvát-szlavon földterem. kötv. ny.	94.—
Magyar nyeresémsorsógy kölcsön	225.50
Ciszászd. és szegedi sorsógy kölcsön	154.—
Oszt. járdék papírban	93.50
Oszt. járdék ezüstbe	97.25
Oszt. járdék aranyban	115.75
Oszt. koronajárdék 4%	93.40
1890. évi osztrák államsorógy	171.—
Oszt. magyar bankrészvény	18.80
Magyar hitelbank-részvény	862.50
Oszt. hitelintézeti részvény	671.—
Oszt. magy.-államvasúti részvény	752.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.05
Német birodalmi márka	117.50
London vista	240.25
Páris vista	95.10
20 márkás arany	28.51

Felelős szerkesztő: BOLGÁR LAJOS.

1911. január 1. Az Aradi Könyvnyomda-
szok Szakegyesülete és
az Aradi Gutenberg-dal-
kör a Fehér Kereszt nagytermében hangversenyyel
egybekötött táncestélyt rendez.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1910. évi december hó 8-án!
Délután 3¼ órakor mérsékelt helyárakkal:
A muzsikus lány.
Operette 3 felvonásban. Írta: Buchbinder Bernát. Fordította: Mérey Adolf. Zenéjét szerzte: Jarno György.

SZEMÉLYEK:

Bastorházy	Ladizslay J.	Elena	Zalay Margit
A hercegné	Benkóné.	Brigittia	H. Fekete E.
A fiatalherceg	Sütő Mancl.	Rézi	Diósy Mária
Haydn József	Várnay Jenő.	Péter	Heital Jenő.
Károly	Huszár K.	Salamon	Vass Jenő.

Kezdete délután 3 és fél órakor.
Este ¾ 9 órakor, rendez. helyárakkal
C, bérlet. C, bérlet.

Hét először:
A balga szüz.
Szármű 4 felvonásban. Írta: Henry Bataille. Fordította: Ábrányi Emil. Rendező: Kesztler Ede.

SZEMÉLYEK:

Amadé herceg	Kesztler Ede.	Roux abbé	Várnay Jenő.
A hercegné	Follinusé E.	Ketty	Havy E.
Dianette	Harmath J.	Herceg titkára	Mazor F.
Gasston	Delli Lajos.	Komornyik	Keller
Armaury	Beregi S.	Első kapus	Szabó Lajos.
Armauryne	Novák Irén.	Szobaleány	Harmath L.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA

mozgófénykép színház.
(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett)
Műsor 1910. dec. 8-án, csütörtök:
1. Szerelmes szomszédok. Humoros. — 2. A gymn. D. áma. — 3. A golyó. Tanulságos természet utáni felvétel. — 4. Mulatságos történet. Kacagató. — 5. A libi sivatag. Termézet utáni felvétel. — 6. A bűnjel. Dráma. — 7. Az anyos Ujdonság a párisi Varieté műsorából. — 8. Az osztrák-magyar hadi flotta. Természet utáni felvétel. — 9. Tartuffe. Moliere vígjátéka.
Az előadások tartama 1 és fél óra.
Előadások d. n. 3 órától kezdve.
Utolsó előadás este 10 órakor.
Helyárak: I-6 hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.
Az előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.
Műsor: Ma, csütörtökön 1910. december 8-án
1. Móríc varázsrekviem. Komikus jelenet. — 2. A meszes edőr. Dráma. — 3. Az addi víz-sések. Természet utáni felvétel. — 4. Tolstoj gróf temetése, Jasnaja-Poljánában. — 5. Két detektív. Kacagató bohózat. — 6. Spirochaeta pallida. A mikrobák élete mozgóképekben. Tudományos felvétel. — 7. Messalina. Drámai jelenet. Színezett klasszikus kép. — 8. A Maxi cipője szük. Bohózat.
Az előadások délután 3 órakor kezdődnek.
Helyárak: I-6 rendű páholy 5 kor., II-6 rendű páholy 4 kor., Páholyi és I kor. Zárts ók 1 kor. I-6 hely 80 fill., II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fillér.
A hölgyek kéretnék a nézőtérén kalap nélkül megjelenni.
Az előadásokon katonazene játszik.
Fűház. — Buffet.

HOL kapható a leg-
jobb és legolcsóbb

Porosz Kőszén
Kokszt
Faszén
és aprított Tüzifa

házhöz szállítva!
ALTMANN EDÉNÉL
Wesselényi-utca 48.
Telefon szám 46. Telefon szám 46.

NYILTTER:

A

Hölgyközönség

szives figyelmébe!

Legolcsóbb árak!

Kizárólag

elsőrendű gyártmányok

mindennemű

311

bel- és külföldi pipere

különlegességek és

háztartási cikkekben.

Arcz-cremek,
Hölgyporok,
Kézfinomítók,
Szappanok.Hajfestékek,
Hajvizek,
Hajporok,
Brillantínok.Illatszerek,
Illatos porok (Saschet),
Kölni vizek,
Szoba illatok.Hajkefék,
Hajtűk,
Fésűk,
Hajgöndörítők.Fogkefék,
Fogpaszták,
Fogporok,
Szájvizek.Körömpaszták
Köröm emailok
Köröm vizek,
Köröm oltók, resze-
lők és poliszírekLegfinomabb angol rumok és orosz teák,
francia cognac, likörök és likőreszenciák,
valódi hollandi cacao porok, gyermek-táp-
szerek és huskivonatok.Szivacsok, szivacsálók és mosdóruhák,
parketpaszták, parketviaszok és fényesítő
kefék, ruha, fém, cipőtisztító szerek, stb.
Gummiárúk, kötszerek és betegápolási cikkek.

Hánzu Nestor

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer J.-u. 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

Osztrák-magyar bank.

Az 1910. évi december 5-én meg-
tartott kisorsolásnál kisorsoltatott:
4%-os, 50 éves, forintról szóló zá-
logleveleken

1,278.000 K. és

4% os, 50 éves, koronáról szóló zá-
loglevelekben

498.000 K. 4507

Az 1910. évi december 5-én kisor-
solt záloglevelek 1911. évi április 1-étől
fogva úgy a jelzáloghitelpénztárnál
Bécsben, valamint valamennyi bank-
intézetnél ki fognak fizettetni.A f. é. december 5-én kisorsolt és
a korábbi kisorsolásokról még fel nem
vett 4%-os záloglevelek számszámjegye a
nevezett pénztárnál és valamennyi
bankintézetnél kívánatra ingyen ki-
szolgáltatik.A kisorsolt záloglevelek kamatoz-
tatása az illető kisorsolás után leg-
közelebb következő szelvényhatáridő-
vel megszűnik, tehát a f. é. december
5-én kisorsolt zálogleveleket illetőleg
1911. évi április 1-én.

Bécs, 1910. évi december 5-én.

Osztrák-magyar bank.

Popovics,
kormányzó.Schreiber,
főtanácsos.Pranger,
vezértitkár.

Az Aradi Ipar- és Népbank

igazgatósága

figyelmezteti az intézet részvényeseit,
hogy az

új részvényekre

vonatkozó elővételi jogukat

legkésőbb folyó hó 15-ig

érvényesítsék,

mert ellenkező esetben ezen jogukat
4505 elvesztik.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótlék

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már sok év
óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvény-nél,
csontnál és meghűléseknél.

• Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be-
vásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti
üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyvel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K.-80, K.1.40 és K.2.-
és ügyszámlán minden gyógyszerboltban kapható. —
Főraktár: Török lézsef gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany országház“,
Prágában, Elisabethstrasse 5. nos.

3717

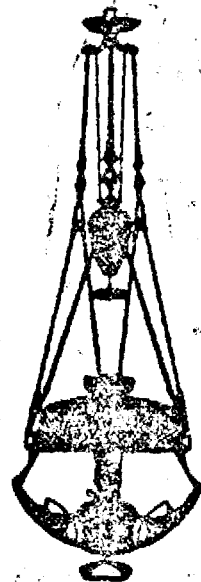
Helyszüke miatt az összes
raktáron levő

karácsonyi

ajándéktárgyaknak alkalmas
tárgyak,

bámulatos olcsó áron

lesznek árusítva.

Óriási választék izléses üveg,
porcellán és mosdókészletekből,
modern függő és asztali lámpák-
ból. Figurás dísz tárgyak porcel-
lán, majolika, bronz és elsőrendű
china ezüsthöz, ugyancsak leg-
jobb minőségű alpaca és china
ezüst, evőeszközöket tartok.Legnagyobb választék modern képkeret
mintákból.

Fischer Mór.

4501

Városi és megyei telefon 568.

SZULCZAN TORPÁK

A húgyhajtó és húgysavoldó
vizek királyi, por- és dús
lithion-tartalmú ásványvíz.Kiváló vegyészeti eljárásokkal készítették
cikkrel alkalmazható vese-, húgykő-
és hólyagbajok esetében, valamint
cukorbetegségek, csúszos bántal-
maknál; továbbá a légző- és emésztő-
szervek hurutos bajainak gyógyításáraHauptteleph: Budapest, IV. Ferencz körút-vezető 77.
Közzelteleph: EPERJESFőelárusítók Aradon: Dör Gusztáv, a városházá-
szemben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 268
Fejér Gyula, telefon 71. sz. 281

Karácsonyra

ajánlja

MÜNZL.

előnyösen | ismert uri divat-cég
a divat legutóbbi újdonságait : :

Kalapok 4884

Nyakkendők

Selyem gallérvédők

páratlanul álló szép és nagy választékban.
Versenyképes szabott árak.

Legalkalmasabb

retek, tükrök és disztárgyak a legolcsóbb gyári arakban kaphatók nagyban és kicsinyben, kitűnő tisztelettel.

karácsonyi és újévi ajándékoknak Özy. Sütő Józsefné

ajánlom újonnan felszerelt üzletemben ugymint: üveg és étkező, kávé, tea, mocca készletek, lámpák, alpacca és china ezüst tárgyak, modern képke-

ARAD, Forray-utca 2c. sz.

Városi és megyei telefon 478. szám.

23720—1910. kb.

Hirdetmény.

Közhírré tételik, hogy Aradon 1910. évi november hó 30-án 2 drb. gazdátlan csikó elfogatott.

Leírásuk: egy két éves világos pej paripa és egy 3 éves sötét pej paripa csillagos, orrán kevés szőr.

A tulajdonos folyó évi december hó 10 napjáig a kapitányi hivatalnál jelentkezhetik és tulajdonjogát beigazolhatja.

Ha a tulajdonos jogát beigazolni nem képes, tulajdonosa a fenti határidő alatt nem jelentkezik, az állat mint gazdátlan jószág nyilvános árverésen el fog adatni.

Arad, 1910. évi december hó 3-án.

Sarló,
közp. kapitány.

3—1910. közp. b. sz.

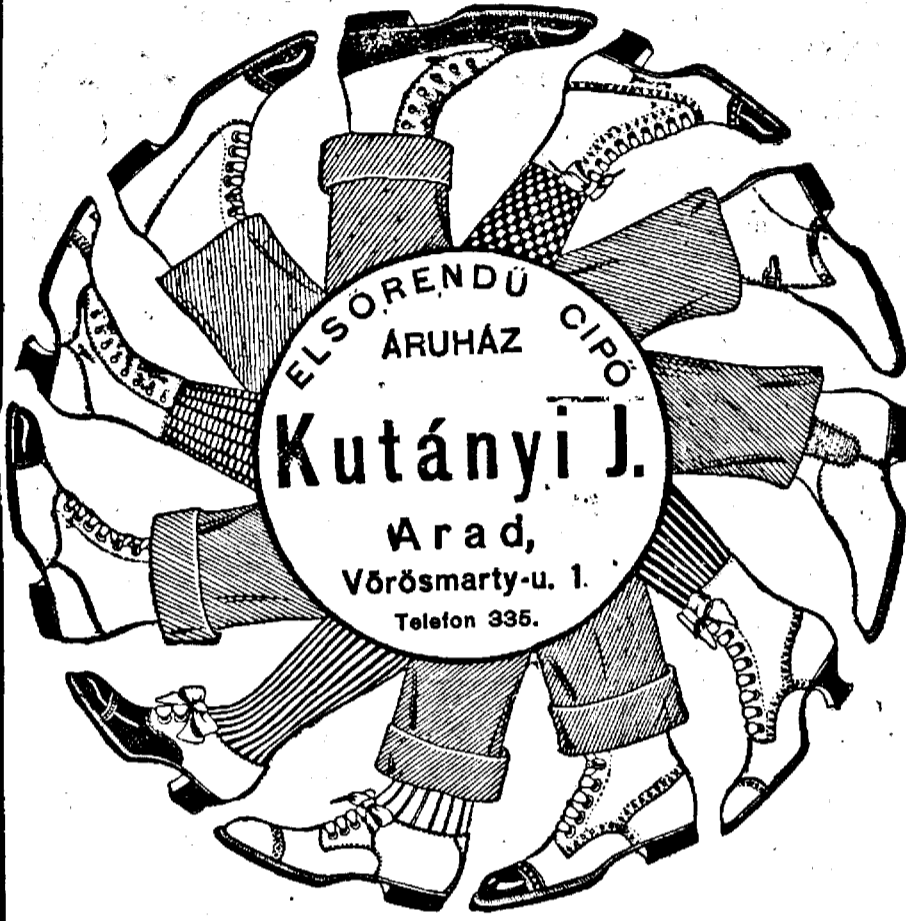
Hirdetmény.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara újjáalakítását elrendelő 20528/VI. c. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet alapján közhírré tételik, hogy a kamara 16 kereskedő és 16 iparos beltárgyjának választása folyó évi december hó 8-án d. e. 9 órától d. u. 4 óráig a városháza I. emeleti anyakönyvi hivatali helyiségében fog megtartatni.

A választási jogosultsággal bíró kereskedők és iparosok 24—24 jelöltre ad atjikk le szavazatukat kik közül a legtöbb szavazatot nyert 16 kereskedő és 16 iparostag tekintetik a kamara rendes tagjának megválasztottnak.

Részvénytársaságok és szövetkezetek megbízottjaik útján szavazhatnak, a mely megbízás irásban, vagy a választás előtt a választás elnökével közlendő, vagy pedig a megbízottak azt a választás napján a szavazatszedő küldöttség elnökének adják át.

Arad szab. kir. város központi bizottságának, az aradi kereskedelmi és iparkamara újjáalakítására kiküldött bizottságának, 1910. évi október hó 20-án tartott üléséből.

Dr. Angel István s. k.
közp. bizottsági elnök.Rendkívül nagy választéku **CIPŐK** minden kivitelben szolid kiszolgálás mellett állandóan raktáron.

Mind

előtízetők, hirdetők, avagy nyomtatvány-megrendelőnk

ingyen

kapja meg — ha kéri — gyönyörű nagy fali naptárunkat.

Tisztelettel

az „Aradi Közlöny“

kiadóhivatala.

24439., 24808., 25017—1910.

Hirdetmény.

Az 1910. évi november hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyi biztosság által küldött összeírású jegyzék 3 drb. ívét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. c. 17 §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1910. évi december hó 7-től számítandó 8 napra a városi fogyasztási adófelügyelő-ségnél közszemlére azzal tesszük k, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Dvorcsák Lajos, Meszárík István, Hubert Jánosné kik, italméresi engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve úgy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is nyújthatnak be a fentebb jelzett idő alatt a városi fogyasztási adófelügyelő-ségnél észrevételeket.

Arad, 1910. évi december 2.

A városi tanács.

850—1910.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a szeregnyházi utnak burkolata iránt folyó év december hó 12-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 2100 korona

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak a kkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a binompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székeinek 1910. évi november hó 24-én tartott üléséből.

Kiadta:

A gazdasági szék.

Szenzációs
ajándékok!

Minden egyes megrendelőnk, aki fényképfelvételeit nálunk eszközli, teljesen ingyen egy díszes Bieder-mayer-szerű naptárt kap ajándékba saját arcképével.

Stojkovits és Békés

1645

fotoművészeti szalonja

Arad, Szabadság-tér 16. szám.

(Domány-palota.)

NEUMANN M.

Férfi-, fiu- és leányka ruhatelepe

uri szabó, cs. és kir. udv. és kam. szállító.

4284

ARAD.

Hirdetmény.

Értesítem Arad szab. kir. város közönségét, hogy 1911. január 1. és 10-ike közötti időben általános népszámlálás fog tartatni. A népszámlálás számláló biztosok által házról-házra és lakásról-lakásra menve történik, s a rendelkezés-e álló rövid idő alatt sz. csak ugy lesz megbízhatóan teljesíthető, ha a lakosság átérzi ennek a munkálatnak nagy közgazdasági és kulturális horderejét s a megbízott tisztviselőknél nehéz feladatuknak teljesítésében segítségére lesz.

Különösen felhívom a lakosságot arra, hogy addig mig január 1. és 10-ike közti időben egy-egy lakásban a népszámláló biztos munkáját el nem végezte, az illető lakásokban mindig tartózkodjék ott-hon olyan egyén, ki saját magára és a lakáshoz tartozókra nézve a szükséges adatokat a népszámlálókknak megadni tudja.

A legfontosabb adatok, melyre a számláló biztosnak szüksége van: a foglalkozás, a munkaadó neve, születési év és hely, hány hold földet bír saját tulajdonban és hány holdat haszonbérben, a vallás, iskolázottság és viselt adóterhek. Igen fontos tehát, hogy ezeket az adatokat az otthonlévő készen tartsa s különösen fontos, hogy akár más községekben, akár Aradon fizetett adókról 1910. évben előirt adókönyvecské kéznél legyen.

A népszámlálás kiterjed mind-azokra, akik december 31-én éjjel Aradon tartózkodtak. Szükséges tehát, hogy a népszámláló tudomást szerezzen arról is, hogy a számlálás időpontjában esetleg már távollevő egyén volt december 31-én a lakásban, az ilyen egyén adatait a családfő szintén köteles bemondani, így tanácsos azt a távollevőtől megszerezni.

Nehogy a lakosság a számláló biztossal szemben indokolatlan tar-

tózkodást tanusítson, hangsúlyozni kívánom, hogy a népszámlálás utján összeirt adatok semmi más célokra fel nem használhatók, sem mással nem közölhetők s különösen adóztatás céljaira alapul nem vehetők, s aki ez ellen vét, az 1897. évi XXXV. t. c. 15. §-a alapján két hónapig terjedő elzárással és 600 K.-ig terjedő pénzbüntetéssel lesz büntetve.

A népszámláló biztos a népszámlálás alatt hivatalos hatósági közleg, megbántása vagy megakadályoztatása esetén a hatósági közeget megillető jogvédelemben részesül. Figyelmeztetem végül a közönséget, hogy aki a számlálólapra hamis adatot jegyez fel, aki magát vagy hozzátartozóját, alkalmazottját a népszámlálás alól kivonja, kihágást követ el és az 1897. évi XXXV. t. c. 13. §-a szerint 100 K. ig terjedő pénzbüntetéssel büntetve lesz.

Arad, 1910. december 1-én.

Varjassay Lajos
polgármester.

Egy

segéd

a rőtös és fonaláru szakmából, aki a magyar, német és román nyelvben jártas.

telvétezik.

Ajánlatok

Wholberg Lipót

céghez Arad. 4494

Hirdetmény.

„Progresul“ részvényársaság Marosillyén közhírré teszi, hogy Marosillye községben körülbelül 1000 mm. löhere és 60 mm. széna-takarmánya van eladó.

4508

Az igazgatóság.

559 1910. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fehértemplomi kir. törvénytörvényszéknek 1910. évi 19214. számú végzése következtében dr. Ghelner Jenő temeskubini ügyvéd által képviselt Dunareana takarékos és hitelintézet javára 350 kor. s jár. erejéig 1910. évi október hó 18-án fogantatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1214 koromára becsült következő ingóságok: széna, sertések, borjú és felülepítványok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a nagybutyinyi kir. járásbíró 1910. évi V. 366/2. sz. végzése folytán 805 kor. tőkekövetelés, ennek 1910. évi július hó 7. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 91 kor 52 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Holdmezésesen, adósok lakásán leendő megtartására 1910. évi december hó 13 ik napjának d. e. 10. órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezen-olgy megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le-és felülfoglaltattak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendel- tetik.

Kelt Nagybutyinyban, 1910. évi november hó 22-én.

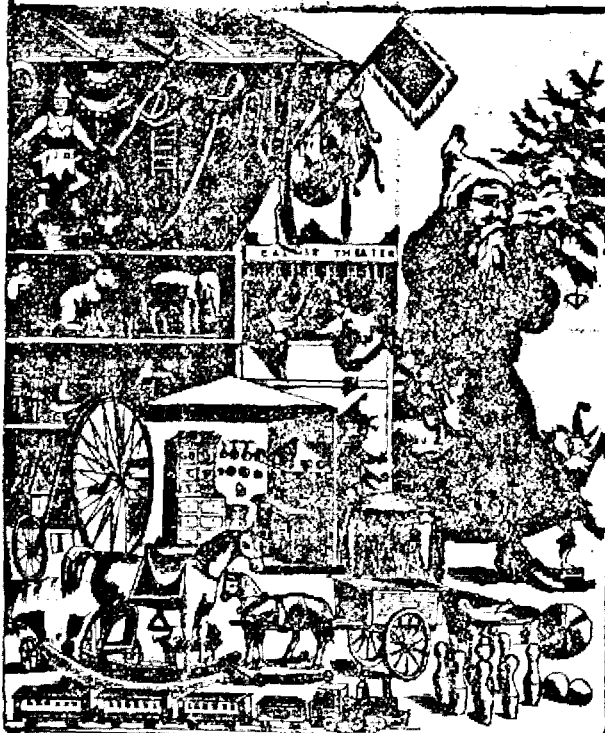
Waldor Izsa,

4490

kir. bír. végrehajtó.

Legelőszőbb bevásárlási forrás!

Zimmermann Ignác

Grammophonok és lemezek nagy választékban

LEGALKALMASABB

karácsonyi és ujévi ajándéktárgyak

KAPHATÓK

Zimmermann Ignác

UJONNAN BERENDEZETT NORINBERGI, DISZHÜ,
FÉRFI-DIVAT ÉS JÁTEKÁRU ÜZLETÉBEN

ARADON, Szabadság-tér 21. szám.

Leγγελ Testvérek házában, a színházzal szemben.

ÓRIÁSI VÁLASZTÉK TÁRSASJÁTEKOKBAN, GŐZ-
GÉPEKBEK ÉS LATERNAMAGICÁBA.

Vidéki megrendelések pontosan eszkozöltetnek!

Szolid és pontos kiszolgálás!

Mindenféle ajándéktárgy!

ARADI HIRDETESEK.

Zálogházból

Értéktelt arany, ezüst- és gyémánt-árakat vessz és elad Farkas Streicher Arad, Tökölly-ter 1. 2974

„A. P. Örökké támogattam 30. 40“.

levele van tüzes asszonytól főpostára 4509

„Plate Jolya“

levél ment szombaton. Miért késik válasza. 4487

Egy szegénysorsu

de igen jóra való fiu valamely gépgyári vagy géplakatos műhelybe szeretne bejutni, hogy idővel a gépész mesterséget elsajátíthassa. A fiu igen ügyes, szépen rajzol. Beszél és ír magyarul és románul. Címe e lap kiadóhivatalába megküldhető. 4462

Állg használt

fafűrészelő gép más vállalat miatt kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó. Fafűrészelés is elvállaltatik. Sarlot T. Szél-utca 1b. 4476

Vizsgázott gépész

ügyes vasasztergályos, állandó alkalmazást keres. Gépészetben teljesen jártas. Cim Sulyok, Arad Bercsényi Miklós-utca 89. 4477

Kerpel Jzso

ajánlja 100,000 kötetes kölcsönkönyvtárát, melyben minden újdonság azonnal kapható. 80.000 kötetes zenemű kölcsönző intézet. Hírhíros vidéki bérlés zeneművekre és könyvekre. Veszek egész könyvtárakat és hangjegyeket legmagasabb áron. Üzleti könyvek, m. m. strazzák, naplók, stb. gyári raktára. Irodai cikkekből különlegességek. A Révai Lexikon részletfizetésre is kapható. Kerpel Jzso könyv- és papirkereskedése Aradon. 4071

Killendő apateleki bor eladó.

15 hektó. Ára 4. 40 kor. Bővebbet Pst. Pál-utca 7. 4488

Magán tanítást,

Német oktatást vállal, instruktor-nak ajánlkozik okl. tanító. Bővebbet a kiadóhivatal. 4506

Koffmann Sándor

Arad, (színház-épület.) Női- és leányfelöltők és téllkabátok a legújabb kivitelben érkeztek! Versenyen kívüli árak! 4288

Fényes mellékjövedelem.

A Standard életbiztosító társaság aradi vezérigynöksége, Minorita-palota I. emelet, jutalék és fixum mellett ügyes és megbízható üzletszerzőket alkalmaz. 4887

Egy 40 év óta fennálló

kefekötő üzem anyaggal és felszereléssel együtt, öregség miatt jutányos áron átvehető. értekezhetni özv. Kovács Lajosné Arad, Kismolnár-utca 8. sz. 4401

Knézi Károly-utca

11. számú ház szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott. 4420

A cigarettázik

használgon Progress szivarkahüvelyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 2.40. Egyedül kapható Inquaz I. és Fla könyv- és papirkereskedésben Arad, Andrassy-ter 16. és Weitzer János-utca 1081

Keresek

Neues Wiener Journal-t Subabonementre. Cimeket a kiadóba kérek

Rum,

konyak, bor és egyéb üveg vignettké kaphatók Inquaz I. és Fla könyv és papirkereskedésben Arad, Andrassy-ter 16. 671

Egy mechanikus

és több pénzbeszedő ügynökök felvételnek a Singer Co. varró gép-részvénytársaságnál, József főherceg-ut 9. 4466

Úri lakások.

8 utcai szoba, konyha és minden hozzátartozó helyiségek azonnal kiadók, szép üvegezett folyosóval, egy utcai szoba, egy udvari szoba, konyha, éléskamra, stb. azonnal kiadó. Több 1 szoba, konyha, éléskamrából álló udvari lakás azonnal kiadó. Bővebbet Orosz L. Mátyás háztulajdonosnál, Part-utca 4. sz. — 10 perc a Szabadságtértől. 4465

Friss tengeri hal

minden pénteken a haltéri városi sátorban olcsón kapható. 4493

Egy jókarban levő

cimbalom eladó. Cim a kiadóban. 4492

600 hektó

saját termésű ménesi hegyi 6- és újbor, valamint fajborok is, nagyban és kicsinyben eladó. Özv. Hartmann Jánosné Arad, Kazinczy-u. 8. szám. 4495

Kiadó lakások.

I., II., III. és IV. szobás lakások minden hozzátartozóval azonnalra, vagy későbbre a város bármely részére kiadók. Verhovai lakásközvetítő és adás-vételi iroda. Bercsényi Miklós-utca 1. 4489

Szalkai Arminné

hímző és fehérneművállalata

Arad, Weitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek kelengyék készítése rövid idő alatt a legfinomabb hozzávalókkal, elsőrendű kivitelben készülnek. 4091

Uri leányok

fehérnemű varráshoz és hímzéshez oktatásra fölvetetnek.

5417—1910.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszter ur 106732 IX. A. 8. sz. körrendelete folytán felhívom a gazdaközönség figyelmét a haltenyésztésre.

A haltenyésztést a földmivelésügyi kormány megfelelő támogatásban hajlandó részesíteni. A segélyezés részben a beruházások költségeiből bizonyos hanyad megtérítésében, részben pedig a népesítéshez szükséges halanyag 50—100%-ának több éven át díjtalan átengedésében áll.

Az érdeklődő gazdaközönség részére az országos halászati felügyelőség a tervek díjtalan elkészítése mellett szakszerű utmutatást ad.

Felhívom a haltenyésztéssel foglalkozni kívánó gazdaközönséget, hogy az államsegély iránti kérvényeiket nyelzetik részletes körülírásával s az öhajtott segélyezés mérvének megjelölésével a nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszter urhoz intézzék.

Arad, 1910. november 28 án.

A polgármester távollétében

Kádas Kálmán, főjegyző.

Akar Ön Pénzt

megtakarítani?

Akar Ön jó árut is olcsón venni?

ugy keresse fel

KORÁNYI

cipő-, kalap- és uri divatáruházát,

mert szép és jó árut csak ott vehet a legolcsóbban. — Saját érdekében győződjék meg! és vigyázzon a cégre!

Korányi Jenő Szabadság-tér 3.

(a volt Winternitz-féle helyiség.)

Leszállított árak.

Erős munkás cipő, kézi-munka frt 2.60 feljebb.
Férfi Box Bergsteiger frt. 3.75 feljebb.
Amerikai cipő box vagy chewre frt. 6.50 feljebb.

Női fűzős cipő frt. 2.70 feljebb.
Box fűzős frt. 3.50 feljebb.
Fiu-, gyermek- és leány-cipők már 80 krajcártól és feljebb.

Báli cipőkben óriási választék!

Férfi-, női-, gyermek-, leány- és fiu cipők minden kivitelben és minden árban kaphatók! Legújabb divatu kalapok, nyakkendők és fehérneműkben állandóan nagy raktár.

Gálfi Lajos

uri egyenruha és papiszabó

Aradon, Lázár Vilmos-utca

(Földes palota)

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy évek óta fennálló műhelyemet

uriszabó üzlettel

bővítettem ki és azt fenti cím alatt tovább folytatom. 3806

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat a legjobb és legolcsóbb kivitelben.

Raktáron tartok mindenféle

bel- és külföldi szöveteiket.

A külföldön is már jól bevezetett havi bértrendezért létesítettem, amennyihen elválok havi 3 korona bérlés mellett 1 téllkabát, 1 felöltő és 2 egész öltöny vagy 4 öltöny vasalását. Egy jó magaviseletű fiu tanulóknak felvételik.

FISCHER

KARÁCSONYI

kiállítása

az óriási hosszú teremben.

Az aradi közönség nem tudja szétválasztani karácsony ünnepét Fischer Simon Nagy Áruházától.

Bámulatos szervező-képességgel, ritka szorgalommal, évről-évre, újabb karácsonyi meglepetést szerez nekünk Fischer Simon.

A tavalyi tárlatot nem lehet egykönnyen elfelejteni. Az óriási hosszú terem tündöklő fénye nyomot hagyott mindenkiben. Csodákat beszéltek erről a tárlatról, mely által Arad egyszeriben a legfejlettebb kereskedő városok közé emelkedett.

4329

S ha most azt mondjuk, hogy az idei karácsonyi kiállítás **az óriási hosszú teremben,** messze tulszárnyalja a tavalyit is, ugy ez fényes erőpróbája lesz Fischer Simon Nagy Áruházának.

 MEGNYILT

december hó 1-én

s meleg pártfogásába ajánljuk Arad és vidéke tisztelt közönségének.